

„Fontos vagy nekem”

A NAGYNYÁRÁDI ÓVODA

Grossnaarader Kindergarten

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

TARTALOM

Alapítóokirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva	7
Bemutakozás ~ Óvodatörténet	13
1. Helyzetkép	15
1.1. A kisebbségi óvodai nevelés célja és feladata	16
2. Alapelveink	17
3. Nevelésünket, a szervezési feladatainkat szabályozó jogszabályok és dokumentumok:	19
3.1. Alaptevékenységünket a következő jogi környezet határozza meg:.....	19
3.2. Alaptevékenységünket a következő dokumentumok határozzák meg:.....	20
4. Személyi feltételek	20
5. Tárgyi feltételek	21
6. Gyermekkép, óvodakép.....	22
6.1. Gyermekképünk	23
6.2. Pedagógusképünk.....	23
6.3. Óvodaképünk	24
7. Az egészséges életmód alakítása	26
<i>célunk</i>	26
<i>feladataink</i>	27
8. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	29
<i>célunk</i>	29
<i>az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában</i>	30
9. Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés és nevelés	31
<i>célunk</i>	32
<i>az óvónő-gyermek kapcsolatából adódó feladatok</i>	32
10. Az óvodai élet megszervezése	33

Napirend és hetirend	33
<i>a fejlődést elősegítő tartalmak, tevékenységek</i>	34
11. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	35
11.1 Játék	35
<i>játékba integrált tanulás</i>	35
<i>a tevékenység célja</i>	37
<i>feladataink</i>	37
11.2.Verselés, mesélés.....	38
<i>a tevékenység célja</i>	38
<i>feladataink</i>	39
11.3.Ének, zene, népi játék, tánc	40
<i>a tevékenység célja</i>	40
<i>feladataink</i>	41
11.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka	42
<i>a tevékenység célja</i>	43
<i>feladataink</i>	43
11.5. mindennapos Mozgás	45
<i>a tevékenység célja</i>	45
<i>feladataink</i>	46
11.6. A külső világ tevékeny megismerése	48
<i>a tevékenység célja</i>	49
<i>feladataink</i>	49
11.7. A munka jellegű tevékenységek.....	52
<i>a tevékenység célja</i>	52
<i>az óvodapedagógus feladatai</i>	52
11.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	54
<i>célunk</i>	55
<i>feladataink</i>	55

12. A gyermek fejlődési ütemének nyomon követését biztosító megfigyelések szempontjai, feljegyzések, eszköz és tevékenységi formák.....	57
12.1. Befogadáskor a megfigyelések szempontjai.....	57
12.2. A folyamatos megfigyelés szempontjai.....	58
12.3. A gyermekek értékelési rendje	59
13. Ünnepeink, rendezvényeink egy nevelési év keretében.....	60
14.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	62
14. Óvodánk kapcsolatrendszere.....	64
14.1. Közvetlen partnereink	64
<i>család-óvoda</i>	<i>64</i>
<i>óvoda és a település intézményei.....</i>	<i>67</i>
15. A településen levő intézményekkel, szervezetekkel, az egészségügyi szervekkel és szakmai szervezetekkel való együttműködés tartalmi és formai elemei.....	68
15.1. Nagynyáradi Község Önkormányzatával és a Nagynyáradi Német Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködés, Nagynyáradi Könyvtár és Falumúzeum	68
15.2. egészségügyi szervekkel való együttműködés.....	68
15.2. szakmai szervezetekkel való együttműködés	69
16. Partneri elégedettség mérése	69
17. Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások.....	70
17.1. Gyermekvédelem az óvodában.....	70
<i>célunk</i>	<i>71</i>
<i>feladataink</i>	<i>71</i>
17.2.Szemponstör a gyermekvédelmi helyzet évenkénti felméréséhez.....	71
Feladataink.....	72
17.3.Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai.....	73

17.4. Az óvónő általános gyermekvédelmi feladatai: /ő egyben a gyermekvédelmi feladatokat is ellátja/.....	74
Amiről tudnia kell az óvodapedagógusnak ilyen esetben:	75
18.Óvodánk ellenőrzési értékelési rendszere.....	77
18.1. Óvodánk írásos dokumentumai	77
19. A pedagógiai munka ellenőrzése, mérése, értékelése.....	78
19.1. A pedagógiai munka belső ellenőrzése, TÉR RENDSZER MŰKÖDÉSE.....	78
20. Sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése	82
20.1. Az integráció célja.....	83
20.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének elvei.....	83
20.3. Az alapító okiratunk alapján.....	84
20.4. Személyi feltételek	84
20.5.Tárgyi feltételek	85
20.6. A sikeres integrációt segítik	85
Feladatok:.....	86
20.7. Partnerek	87
20.8. Az óvodai integrációhoz ajánlott eszközök	87
Leitsätze	90
Die Aufgaben	91
Die Spieltätigkeiten	93
Bildnerisches gestalten	96
Bewegungserziehung.....	97
Umwelterziehung	98

Arbeitsweisen	99
Lernen und Sprachbildung	101
Entwicklungsstand des Kindes am ende des Vorschulalters	102
Einbeziehung der Eltern	102
Felhasznált Irodalom	105
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	107
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	107

ALAPÍTÓOKIRAT MÓDOSÍTÁSOKKAL EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALVA

Okirat száma: N/ 1351-2 /2023.

Nagynyárad Község Önkormányzata az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8.§-ának felhatalmazása alapján az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet 5.§ (1) és (2) bekezdés, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 37. § (5) bekezdése és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal a Nagynyárádi óvoda alaptó okiratát a következők szerint határozza meg:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Nagynyárádi Óvoda

1.2. A költségvetési szerv idegen nyelvű megnevezése

1.2.1. német nyelven: Grossnaarader Kindergarten

1.3. A költségvetési szerv

1.3.1. székhelye: 7784 Nagynyárad, Kossuth L. u. 54.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2013. július 1.

2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Nagynyárad Község Önkormányzata

2.2.2. székhelye: 7784 Nagynyárad, Kossuth L. u. 46.

2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Bólyi Óvoda és Bölcsőde	7754 Bóly, Hősök tere 3.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Nagynyárad Község Önkormányzatának Képviselő testülete

3.1.2. székhelye: 7784 Nagynyárad, Kossuth L. u. 46.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Nagynyárad Község Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 7784 Nagynyárad, Kossuth L. u. 46.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: óvodai nevelés (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján)

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: A költségvetési szerv tevékenységi köre a települési önkormányzat közigazgatási, ellátási területén nemzetiségi óvodai nevelésre terjed ki.

- óvodai nevelés,
- bejáró óvodások ellátása,
- nemzetiséghez tartozók német nemzetiségi óvodai nevelése, kétnyelvű,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése,
- egyéb köznevelési szakmai feladatok: szervezett intézményi étkeztetés biztosítása, munkahelyi étkeztetés (tálalókonyha)

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
3	091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
4	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
5	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
6	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Nagynyárád közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: Az intézmény vezetőjét Nagynyárad Község Önkormányzatának Képviselő-testülete pályázat útján, 5 éves határozott időre, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényben, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerint bízza meg, illetve menti fel. Az intézmény vezetője felett az egyéb munkáltatói jogokat Nagynyárad Község Polgármestere gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
2	munkaviszony	Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	megbízási jogviszony	Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
4	vállalkozás jellegű jogviszony	Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

- óvodai nevelés,
- nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése,

- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Az irányító szerv által a pénzügyi és gazdálkodási feladatok ellátására kijelölt költségvetési szerv a Nagynyáradi Közös Önkormányzati Hivatal (7784 Nagynyárád, Kossuth L. u. 46.)

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Nagynyáradi Óvoda	Óvodai nevelés, nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése		25 fő, ebből SNI 4 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	ingatlan hasznos alapterülete (m ²)	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	7784 Nagynyárád, Kossuth L. u. 54.	578.	2809 m ² , ebből: kert: 1500 m ² , épület: 400 m ² , udvar: 909	Rendelkezési jog: Nagynyárád Község Önkormányzata: 100% tulajdoni arány, használati	óvoda

			m2	jog: intézmény	
--	--	--	----	----------------	--

BEMUTATKOZÁS ~ ÓVODATÖRTÉNET

1. kép. A Nagynyárádi Óvoda régen és most

Hogy jobban megértsük a Nagynyárádi Óvoda, mint intézmény fontosságát a településen, kicsit foglalkoznunk kell az óvoda történetével is.

Már az 1930-as évektől kezdve volt nyáron idényóvoda a faluban, ahol vigyáztak a gyerekekre, hogy a szülők el tudják végezni a mezőgazdasági munkákat.

1944-45-ben nyílt az első magánóvoda a faluban egy új helyen, amely szintén idényóvoda volt. Már nem tanítónő vigyázott a gyerekekre, hanem a Kisdedóvó Intézetben végzett Kalotai Emma. A gyerekek 9 órakor érkeztek az óvodába, hideg élelmet hoztak magukkal otthonról, mert ennielőt nem kaptak. Délután 3 óráig maradtak az óvodában, ott is aludtak. Játékidő alatt természetes anyagokból készült játékokkal játszottak: rongybaba, csutkababa, dió stb. Már voltak foglalkozások, beszélgetések, verstanulás, mesék. A foglalkozások először németül, később magyarul zajlottak. Sokan a magyar nyelvet az óvodában sajátították el.

A kitelepítések idején, 1946-ban szünetelt az óvoda működése.

1947 után ismét más helyen kezdődött el az idényóvoda működtetése. Mivel a tulajdonviszonyok rendezetlenek voltak, erre a célra a kultúrház egyik termét rendezték be. Főzés nem volt, a tízórait

minden gyermek, otthonról hozta magával. A gyerekekre csak vigyáztak, tervszerű oktató- nevelő munka nem volt.

1949 júniusában "Időszakos Napköziotthonos Óvodává" fejlesztették az intézményt. A nyári időszakra áprilistól novemberig megindult a főzés, és egész napos lett az óvoda. A felszerelés nagy részét a falu népe adta össze.

1951-től a tanácsrendszer megalakulásával költözött mostani helyére az intézmény, egy parasztházba. A hatvanas évek elején bővíteni kellett az óvodát, olyan magas volt a gyermeklétszám, majd a megindult városiasodási hullám, ami a faluban is lecsökkentette a lakosok számát. Egyre kevesebben találtak megélhetést a földeken, az emberek a városi gyárakba, üzemekbe jártak dolgozni. A háromcsoportos óvoda kétsz csoportossá alakult. Az intézmény neve Napköziotthonos Óvoda Nagynyárád lett. Az óvoda a 2006-os esztendőben a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám miatt egycsoportos óvodává vált.

Most ejtsünk néhány szót a német nyelv „oktatásáról”.

Már a hetvenes években is folyt az óvodai csoportokban német „oktatás”, ami annyit jelentett, hogy mindkét csoportban voltak kötelező német foglalkozások.

A nyolcvanas években ez megváltozott, elsődleges szerepet kapott a játékos nyelvtanulás, immár három szakképzett német óvónő részvételével.

Mindhárom óvónő a Soproni Óvónőképző Intézet német nemzetiségi szakán végzett és anyanyelvként beszélte a helyi német nyelvjárást, így a szakmai feltételek biztosítottak voltak a kétnyelvű nemzetiségi nevelés bevezetéséhez.

Az 1987-ben beinduló kétnyelvű iskolai oktatás nyugodtan építhetett az óvoda előkészítő munkájára, mind a nyelvi képességek, mind az iskolaérettségi kompetenciák tekintetében.

2020-ban és 2024-ben a helyi nyelvjárást beszélő német nemzetiségi pedagógusok nyugdíjba menetele az óvodában bizonytalanná tette átmenetileg a német nemzetiségi nevelést. De a megújuló óvodavezetés továbbra is fontosnak tartja Nagynyárád német nemzetiségi hagyományőrzését, a kisebbségi kulturális értékek továbbadását a következő generációk számára. Célunk továbbra is a Nagynyárádon élő német nemzetiségi emberek óvodáskorú leszármazottjainak és az arra nyitott, érdeklődő szülők gyermekeinek a német anyanyelvvél való megismertetése. Kiemelt feladat számunkra, hogy biztosítani tudjuk számukra a német nemzetiségi kulturális örökségük és az ebből fakadó közösséghez való tartozásuk jogának

gyakorlását is. Ennek megfelelően együttműködünk a Nagynyáradi Német Nemzetiségi Önkormányzat hagyományőrző tevékenységével az évente megrendezett hagyományos rendezvényeibe való bekapcsolódásunk által.

Kis óvodaként szoros kapcsolatot igyekszünk ápolni a környezetünkben lévő, hasonló elveket valló német nemzetiségi nevelést biztosító óvodákkal, hogy egymás támogatásával minőségi pedagógiai munkát végezhessünk és folyamatos fejlődési lehetőségeket biztosíthassunk óvodánk számára.

1. HELYZETKÉP

Nagynyárád egy 700 lelkes falu, Baranya megye déli részén fekszik. Egy településnek a lélekszám megtartó képessége elsősorban attól függ, hogy van-e az elérhető közelségben munkahely. Nagynyárádról legtöbbször a rohamosan fejlődő Bóly városában találnak munkát, ami tőlünk öt kilométerre fekszik. Mivel a falu fejlett infrastruktúrával rendelkezik, ezért ideális lakókörnyezetet tud biztosítani a letelepülni vágyóknak. A helyi demográfiai adatok alakulása nagyban befolyásolja az óvodai létszám alakulását is.

A helyi adottságoknak megfelelő átlagos óvodai csoporthoz képest kisebb csoportlétszám előnyét élvezhetik a gyerekek és a szülők egyaránt. A gyermekek általában jó szociális és rendezett családi háttérrel rendelkeznek.

Erősségeink,

- * hogy maximálisan érvényesül az egyéni bánásmód elve,
- * a családi környezet,
- * a nyugodt játékos mindennapok jó hatással vannak a gyermekek emocionális intelligenciájának fejlődésére,
- * a természet közelség,
- * speciális igényként jelentkezik a német nemzetiségi nevelés,

- * az óvónők ismerik Nagynyárád német nemzetiségi kultúráját, szokásait, hagyományait, fontosnak tartják a kultúrkinés tovább örökítését a pedagógiai munkájuk során.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit., a Nemzetiségi nevelés irányelve, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve pontosan meghatározzák az óvodákban folyó pedagógiai munka funkcióját, alapelvét, alaptevékenységeit.

- Alapító okiratunkban az óvodai nevelés, alapellátás feladatán kívül szerepel a nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.
- A sajátos nevelési igényű olyan különleges bánásmódot igénylő gyermek integrált nevelése, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (enyhén hallássérült), enyhén értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

1.1. A KISEBBSÉGI ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATA

A kisebbségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

a. a kisebbségi nevelés célja és feladata, hogy

- * biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára;
- * ápolja és fejlessze a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat;
- * készítse fel a gyermeket a kisebbségi nyelv iskolai tanulására;
- * segítse a kisebbségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.

b. kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda

A kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda mindkét nyelv (a kisebbség nyelve és a magyar nyelv) fejlesztését szolgálja. Az óvodai élet, tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát a nevelési programban az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete határozza meg. A hangsúly a kisebbségi nyelv fejlesztésére helyeződik. A helyi német nyelvjárás megismertetése és használata fontos a kétnyelvű óvodánkban.

Német nyelvű nevelési programunkat külön készítettük el.

Nevelőmunkánkban jelentős szerepet játszik a helyi német nemzetiségi hagyományokra való építés. A nyelvi nevelés feladatai a gyermekek érdeklődésének felkeltésével a még élő szokások és hagyományok iránt, az identitástudat erősítésére szolgálnak.

Óvodai nevelésünk minden gyermek számára esélyegyenlőséget biztosít és kialakítja a sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciákat. Az óvodai nevelés értékeit tisztelve és ápolva, nem kerülhető el a fejlődés, a megújulás.

A sokféle értéket toleráló szemlélettel ma már természetes, hogy ugyanazt a célt más úton is el lehet érni. A pedagógusok módszertani szabadsága, a pluralizmus nem csak lehetőség, de nagy felelősség is.

2. ALAPELVEINK

Jelmondatunk: „*Fontos vagy nekem...*”

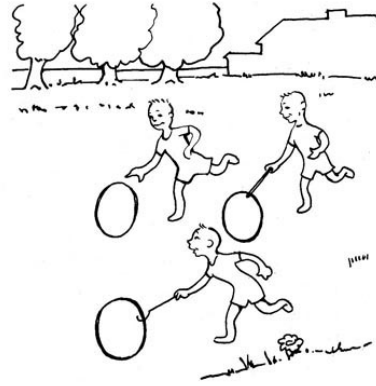
A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretet, s azt, hogy

“TISZTELLEK TÉGED, FONTOS VAGY NEKEM, CSAKIS RÁD FIGYELEK ÉS SEGÍTEK NEKED, HA SZÜKSÉGED VAN A SEGÍTSÉGEMRE”

Az alapellátáson kívül a Nagynyáradi Óvoda erősségei, ami a többitől megkülönbözteti és egyedi tartalmat ad neki,

- * az a természettel való szoros kapcsolat,
- * a hagyományörzés, a népi gyermekjátékok tovább örökítése,

- * a német nemzetiségi hagyományok megőrzése.

Legfőbb tevékenységük a játék, és a játékba és tevékenységekbe integrált ismeretszerzés. Olyan óvodai légkör megteremtése a célunk, melyben a gyermekek jól érzik magukat, biztonságot nyújtó szeretet övezi őket.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával –, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és
- d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az óvodai nevelésnek feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen felül:

- a, az egészséges életmód kialakítása,
- b, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c, az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.NEVELÉSÜNKET, A SZERVEZÉSI FELADATAINKAT SZABÁLYOZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS DOKUMENTUMOK:

3.1. ALAPTEVÉKENYSÉGÜNKET A KÖVETKEZŐ JOGI KÖRNYEZET HATÁROZZA MEG:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről 6. 77/2025. (IV. 15.) Korm. Rendelet
- 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 15/2013. (X.8.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

- Nevelőtestületi határozatok

3.2. ALAPTEVÉKENYSÉGÜNKET A KÖVETKEZŐ DOKUMENTUMOK HATÁROZZÁK MEG:

- Alapító Okirat
- Helyi Pedagógiai Program,
- Német nyelvű Helyi Pedagógiai Program,
- éves munkaterv,
- csoportszintű nevelési terv - német nevelési terv,
- Tematikus terv – két heti bontásban
- a tervek értékelése - napi, kétheti, vagy projekt időszaki összegzés,
- gyermekfejlődést nyomon követése online az oviKRÉTA rendszerén keresztül –anamnézis felvétele, fél évente Gyermeki fejlődést nyomon követési napló készítése, DIFER teszt végzése középső- és nagycsoportban
- egyéni fejlesztési irányok megfogalmazása, a gyermeki fejlődést támogató tevékenységek alkalmazása és sikerének elemzése, értékelése.

4. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában dolgozó alkalmazottak létszáma: 4 fő, ebből két fő óvodapedagógus, valamint 1 fő óvodapedagógus hallgató, aki pedagógiai asszisztensként dolgozik, valamint egy dajka.

- **László Gabriella** - óvodapedagógus, megbízott intézményvezető
- **Kelbert Boglárka** - óvodapedagógus
- **Kollár Virág** - német nemzetiségi óvodapedagógus hallgató,
- **Volkné Horváth Mónika** - dajka, dajkai képesítéssel,

Foglalkoztatott pedagógusaink, valamint nevelést közvetlen segítő munkatársaink köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állnak, melyre a 2023. évi LII. törvény, a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény (Púétv.) az irányadó és 2024. január 1-től lép hatályba. Egyes foglalkoztatottjainak a jogviszonya munkavállaló, melyekre nézve a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény az irányadó. Egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (pl. megbízási és vállalkozás jellegű jogviszony) az irányadó. A gyógypedagógust és a logopédust a Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Mohácsi Tagintézménye biztosítja két utazó szakemberrel.

Az óvodában hetente logopédus foglalkozik a gyermekekkel a számára biztosított speciális eszközökkel felszerelt külön helységben. Gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozásokat az SNI-s gyermekeknek a gyógypedagógus biztosítja.

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodapedagógus személyisége meghatározó a gyermekek számára, elfogadó, segítő és szeretetteljes magatartása nemcsak támogató légkört alakít ki, hanem mintaként szolgál a gyermekek előtt. Nemzetiségi nevelést végző óvodában dolgozó pedagógusok kiemelt feladatuk, hogy a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit megvalósítsák a mindennapokban.

5.TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk szép természeti környezetben található. Az épület régi, hosszú parasztházból lett átalakítva óvodává. Ez egy folyamat eredménye, amely során olyan épületet kaptunk, ahol a gyerekek jól érzik magukat, mindennapjaikat sok játékkal, fejlesztőtevékenységekkel, vidáman és nyugodt

körülmények között tölthetik. Ezt szolgálják a tágas, világos csoportszobák, a zöld növényekkel díszített folyosó és a gyermeköltöző.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, lehetővé tegye mozgás- és játékgényük kielégítését.

A kisebb méretű csoportszobát tornaszoba funkciókkal is rendelkezik, délutáni pihenőidőben

pedig altató szobaként használjuk.

Az épület mögötti nagy területű udvar alkalmas a gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítésére. Adott egy nagy fedett homokozó, egy "három szobás" babakház, hinták, csúszda, mászóka és egy nagy füves terület. A gyermekek számára biztosított játékeszközök és játékterek hozzáférhető, biztonságos módon alakítottuk ki. Nyáron, az udvaron gyülekezhetnek, és kint tízóraihatnak a gyerekek. Az óvoda tárgyi környezete megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodapedagógusoknak és otthonossá teszi a változatos színtereket mindenki számára.

6.GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiségének kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését.

A gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. E tényezők figyelembevételével segítjük őket sokoldalú tevékenységekkel a személyiségük kibontakoztatásában. Minden gyermek a saját képességeinek figyelembevételével

nevelhető, fejleszhető. Az óvodai nevelés gyermekközpontú és befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

6.1. GYERMEKKÉPÜNK

- Minden gyermek egy önálló egyéniség.
- A gyermekek életében a játék minden területen elsődlegességet élvez.
- A játék az önkifejezés eszköze.
- Az óvodás gyermek tele van élményekkel, játékában ez visszatükröződik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni, érdeklődő és kíváncsisága tereli mindig újabb megismerések felé. Testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyensúlyozott gyermek az, aki harmóniában él környezetével és önmagával. Bízunk önmagában, mert mi is bízunk benne.

6.2. PEDAGÓGUSKÉPÜNK

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus.

- Olyan pedagógus, akire jellemző a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együttérző, segítőkész gyermekszeretet.
- Nevelési módszerek alkalmazásában az egyéni sajátosságok figyelembevételével a gyermek komplex személyiségfejlesztésére törekszik.
- Nagy figyelmet fordít szakmai kultúrájának folyamatos fejlesztésére.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Gyógypedagógus, logopédus

- Utazó gyógypedagógus és logopédus látja el a fejlesztő tevékenységet óvodánkban.
- Segítik a pedagógiai diagnózis értelmezését, nyomon követik a gyermekek fejlődését.
- Együttműködnek az óvodapedagógusokkal.
- Kapcsolatot tartanak a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával

6.3. ÓVODAKÉPÜNK

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Otthonos, családi környezetben gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásáról, a játékban történő tevékenykedtetése során. Kiemelt fontosságú számunkra, hogy olyan óvodát tudjuk biztosítani az óvodáskorú gyermekek és szüleik számára, ahol a szeretetteljes, elfogadó légkörben a hagyományörzés mellett a természettel való kapcsolódás is hangsúlyos szerepet kap.

Az óvodai nevelés alapelvei, céljai

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

- Az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésének biztosítása, elősegítése,

- illetve halmozottan hátrányos helyzetűek felzárkóztatása,
- az esélyegyenlőség biztosítása.
- Környezettudatosság kialakítása - természetes környezet megismerése, megszerettetése (séták a közeli kertek alatt, erdőben, kirándulás természetes élőhelyekre); felelősettudatos viselkedés gyakorlása a mindennapokban: óvó és gondoskodó hozzáállás kialakítása („Ne bánts a növényeket és az állatokat!”), újrahaznosító-, értékőrző mentalitás (alkotótevékenység során az anyagok újra haznosítása), hosszú távú, tudatos gondolkodásra nevelés (fa ültetés, madárbarát kert kialakítása).
- A másság tiszteletének és elfogadásának eredményeképpen a kölcsönös együttműködés kibontakoztatása a játékon és a különböző érzelemgazdag, életkornak megfelelő hagyományokat ápoló tevékenységeken keresztül.
- Olyan pedagógiai gyakorlat megvalósítása, ahol az általános és a sajátos nevelési igényű pedagógia az integráció összhangjában valósul meg.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, ehhez az óvodában alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodni.

7. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

CÉLUNK

A gyermek testi - lelki egészségének biztosítása, komfortérzetük kielégítése. Pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel. Óvodánkban a fizikai szükségletek kielégítéséhez megfelelő tiszta környezetet, eszközöket, időt és biztosítunk. Mindig ott vagyunk, ha szükségük van a segítségünkre. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi felnőttel. Elsődleges feladataink egyike a kulturált étkezési szokások alakítása. Az önálló étkezésre nevelés és az önkiszolgálás kialakítása fontos feladat. Étrendünket a gyermeki szükségleteknek és az egészséges ételek fogyasztásának tükrében figyelemmel kísérjük, javaslatot teszünk az esetleges változtatásokra. Minden héten egy alkalommal gyümölcsnapot tartunk, mely során a csoportból egy gyermek – szülei bevonásával - hoz a csoportnak gyümölcsöt. Ennek a napnak nem a gyümölcsbevitel a kizárólagos célja, hanem a szezonális, lehetőséghez mérten új, a gyermekek számára még ismeretlen gyümölcsökkel való ismerkedés, egymásról való gondoskodás gyakorlása, közösség-, csoporttudat formálás, ismeretgyűjtés, tapasztalás.

Csoportunkban egyszerű és állandó szokások alakultak ki, melyek lehetővé teszik a gyermekek számára a testápolás, az egészségmegőrzés a személyi higiéne és a környezet tisztasága iránti igény, szokássá válását. Az öltözködésben az időjárási viszonyokat és a gyermekek kényelmét tekintjük elsődleges szempontnak. A megfelelő öltözködési szokások hozzájárulnak a betegségmegelőzéshez.

Az egészséges fejlődéshez elengedhetetlen az egyéni igény szerinti pihenés. A kevesebb alvásiigényű gyermekek számára lehetőséget nyújtunk a korábbi felkelésre, csendes játéokra. A napközben elfáradt gyermekek különvonulására is megteremtjük a feltételeket, külön altatószobánk van, ahol a kisebb

gyermek előbb lefeküdhhetnek. Az alváshoz szükséges megnyugtató játékokat mindig magukkal hozhatják az óvodába.

A mentális egészség kialakításához a mindennapok harmóniája, egészséges kapcsolatrendszerek mellett fontos a környezetünkkel való kapcsolódás is. A mesterséges és a természetes környezetünk lényeges befolyással van lelki egészségünkre. A mesterséges környezet megismerése az értékteremtés részét képezi, hagyományaink és kultúránk felfedezése gazdagítja jellemünket. A természettel való kötődés kialakítása pedig felelősségformáló, a gyermekek jövőképét határozza meg. A természetben való pozitív élmények megélése egy életre megalapozza a gyermekek környezettudatos szemléletmódját, melyet a mindennap gyakorolt elvek pl. „Ne szemetelj!”, „Ne bánts az állatokat és a növényeket!”, stb. tovább erősítenek.

FELADATAINK

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás az étkezés – különös tekintettel magas cukor-, só- és zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek, gyümölcsök és tejtermékek fogyasztásnak ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás kialakítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális fejlesztő, gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek fokozódó önállósággal, aktívan vesznek részt a gondozási tevékenységekben. A nagyobb gyerekek segíthetnek a kisebbek gondozásában. A növekedés fejlődési üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul, folyamatosan figyelemmel kísérjük az egyéni eltéréseket. Ebben a munkában segítségünkre vannak a védőnő és az intézmény gyermekorvosa.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme óvodai életünknek. Olyan szervezeti kereteket, formákat biztosítunk, melyek a természetes mozgásigény kielégítésére, az egészséges életmód megvalósítását szolgálják. Rendszeres, örömmel végzett mozgásra, egészséges életvitelre szoktatjuk őket. Fontos a mindennapos testnevelés, amihez mindig mozgásos játék is kapcsolódik.

A nagy zöld udvar alkalmas a szabad mozgásra csapatversenyek és futóversenyek szervezésére. Sokat kirándulunk az erdőbe, a szőlőskertekbe a majsi völgybe, az óvoda tágabb környezetét is megismerjük. Ezek az alkalmak módot és lehetőséget adnak a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakításában.

8. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

A gyermek az óvodába való első belépése, a befogadás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. Fontos, hogy az óvoda családias és bizalmat közvetítő szeretetteljes légkört biztosítson ehhez a kialakuló kötődéshez. Az óvónő a szülőkkel együtt, közösen teremti meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Mivel kicsi faluban élünk, már óvodába lépés előtt módunk van találkozni a gyermekkel és a szülőkkel.

Ismerjük egymást, ez megkönnyíti a beszoktatást, a szülő bizalommal van irántunk és a gyermek is előbb elfogad minket.

Reggelenként egy üdvözlő kört alakítunk, mindenkit köszöntünk és számba vesszük a hiányzó gyermekeket. Így megérezzük, hogy minden gyermek egyaránt fontos számunkra.

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Családias légkörben a gyermekeknek kialakul az érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, tevékenységre ösztönöz. A nyugalmat kevés, de állandó szokások, szabályok biztosítják a gyermekek számára.

A részben folyamatos napirendjeink alkalmazkodnak a gyermekek életritmusához, igényeihez.

CÉLUNK

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.

Az óvoda minden nevelőmunkát végző és segítő dolgozója a beszoktatás pillanatától kezdve, derűs szeretetteljes melegséget sugárzó családi kapcsolatot alakít ki a gyermekkel.

Az óvodapedagógus viselkedés mintája alapján a gyermekek közötti érzelmi kapcsolatok alakulásának segítése a közös tevékenységi formák folyamatában.

Speciális nevelési szükséglet biztosítása megfelelő szakember segítségével történik.

(Szakszolgálatok, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus)

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A SZOCIALIZÁCIÓ TÁMOGATÁSÁBAN

A gyermek erkölcsi tulajdonságainak fejlődése érdekében, fontosnak tartjuk a közös élményekre épülő közös tevékenységeket, ezért napirendünkben, heti rendünkben a rugalmasságnak adunk teret. A közösségfejlesztő pedagógiai munkát odafigyelés, meghallgatás, saját érzések elmondása, mások érzéseinek meghallgatása jellemzi.

A felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma segíti a gyermeket a sikertelenségek elviselésében, feloldásában.

Az óvodapedagógus segítse a gyermek szocializációs érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A szülővel, nagyszülővel való jó kapcsolat segíti a kisgyermek beilleszkedését a csoportba, amely a szocializáció alapfeltétele, ennek felismerésében segítjük a szülőket. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének szempontjából fontos és kiemelt

jelentőségű a speciális, egyénre szabott törődés, szükség szerint megfelelő szakemberek közreműködésével (gyógypedagógus, logopédus).

9. AZ ANYANYELVI NEVELÉS, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelvi - kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelés minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési folyamat minden mozzanatában. Az anyanyelv ismeretére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, megválaszolására nagy figyelmet kell fordítani.

Az anyanyelvi nevelés területén meghatározó az óvodapedagógusi minta, a tiszta, helyes, jól érthető beszéd, a hallgatás, meghallgatás képessége. Óvodapedagógus legyen képes olyan problémák megfogalmazására, melyek a gyermekeket ösztönzik kommunikációra. Az óvónő semmilyen gyermeki kérdést ne hagyjon megválaszolatlanul. Lényeges a hitelesség, és a verbalitás és metakommunikáció összhangja is. Az óvónő gyakran használja a metakommunikáció eszközeit. Ezt egészítik ki még a minden nap elmondott magyar népmesék, a többször ismételt mondókák, versek, dalok, melyek érzelmi biztonságot is adnak.

A mai világban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a legtöbb gyermek nagyon sok ismerettel rendelkezik, a médiának és a számítógépnek köszönhetően. Az óvodai élet során megnyilvánulnak a gyermek meglévő tapasztalatai, élményei, ismeretei is. Sokszor ezeket az ismereteket az óvodában kell feldolgozni.

Tevékenységeinkben megvalósul a hozott - és szerzett ismeretek rendszerezése.

CÉLUNK

Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása. Szívesen beszéljenek és meséljék el élményeiket. Ne legyenek gátlásosak, bátran forduljanak a felnőttekhez.

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Helyes mintaadással az anyanyelv fejlesztése, a kommunikációs készség alakítása az óvodai tevékenységek során. Az iskolára való előkészítés, az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztésével.

Egyéni differenciált anyanyelvi fejlesztés az arra rászoruló gyermekek számára logopédus segítségével.

AZ ÓVÓNŐ-GYERMEK KAPCSOLATÁBÓL ADÓDÓ FELADATOK

Figyelemmel kísérjük a gyermek egyéni beszédsajátosságait (beszéd, beszédstílus, ütem) differenciált fejlesztést tervezünk. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába érkező gyermekek beszédkészségét felmérjük, megismerjük, s egyénileg fejlesszük. A nyelvi kommunikáció megindítása, a szókincsfejlesztés a megkésett beszédfejlődésű gyermekeknél lényeges.

Idejében odafigyelünk a gyermek beszédhibáira, logopédussal folyamatos kapcsolatot tartunk. Minden lehetőséget megragadunk a gyermek szókincsének bővítésére, beszédének fejlesztésére. Az önálló mesélés a nagycsoportban a kommunikációs képességek fejlesztését szolgálják.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a gyermek óvodai napirendjében a gyermeki tevékenységek minden színterén jelenjenek meg. A találós kérdések, nyelvtörők, rímkereső játékok napi tevékenységeink közé tartoznak, eszközei a gondolkodás és a nyelvi képességek fejlesztésének.

A hátránycsökkentés szempontjából lényeges, hogy az óvodás gyermekekben mielőbb kialakítsuk a beszédértés megfelelő színvonalát, a kommunikációs igényt, mert ez képezi az alapját a további beszédfejlesztésnek.

10. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

NAPIREND ÉS HETIREND

- biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével;
- a napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre;
- a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek;
- a jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez;
- fontos a tevékenységek közötti belső harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élősavas mese és közösségi játékelmény biztosításával. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok szolgálják. A napi és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az óvodai csoportban a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése szükséges a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében. A tanköteles korukat megelőző nevelési évet töltő gyermekek differenciált nevelésben vesznek részt. Egy csoportos óvodaként a 2011. évi CXCV. törvény 4. mellékletében meghatározott csoportlétszám minimumát nem érjük el, így a gyermekek saját csoportjukban belül vesznek részt az iskolaelőkészítő foglalkozásokon. A tanköteles korú, de óvodában nevelkedő gyermekeket is tanköteles kötelező korukat megelőző nevelési évben járóknak tekintjük, ez alapján őket is bevonjuk az differenciált nevelésbe. A tanköteleskori nevelési évben diagnosztikus vizsgálattal vizsgáljuk a gyermekek fejlődési állapotát.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkája teszi eredményessé a mindennapos óvodai nevelést.

A FEJLŐDÉST ELŐSEGÍTŐ TARTALMAK, TEVÉKENYSÉGEK

- A játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka
- Mindennapos mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése, benne a matematikai ismeretekkel
- A munka jellegű tevékenységek
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A heti rend a csoport összetétele, az óvónő igénye és az adott szituáció szerint változtatható.

A gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, (5-45 perces) növekvő időtartamú csoportos foglalkozások keretében valósítjuk meg a tevékenységi tartalmakat.

11. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

11.1 JÁTÉK

JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg benyomásait játékában tagolja. A kisgyermek a külvilágból és a saját világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

Az óvodában előtérbe helyeződik a szabadjáték érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, tovább a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és esztétikus, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, mint például a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült és kreatív gyermeki játék kibontakozását. Az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett, az

igény szerinti együtt játszással, támogató, serkentő és ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el ezt.

Óvodás életkorban a gyermek létformája a játék. Ebből következően a gyermek játékszükségletét ki kell elégíteni, és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét életükben.

A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, örömhöz, sikerélményhez jut. A játék a gyerek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

A gyerek játéka, olyan önként vállalt, szabad, örömteli és vágykielégítő tevékenység, amelynek célja a játékon belül, a játékban önmagában van. Egyszerre hat a pszichés, motoros és szociális személyiség komponensére. Játékkal, játszás közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait is.

Az erkölcsi és akarati tulajdonságok fejlesztésével a szokás - és normarendszer megalapozását tesszük lehetővé a gyermekek számára. Igyekszünk úgy kialakítani a csoportszobát, hogy el tudjanak mélyülni a játékban, és ne zavarják egymást.

Polcokkal elválasztott babaszoba, babakonyha és fodrászat biztosítja a megfelelő helyet a szerepjátékokhoz. Az asztaloknál asztali, konstrukciós játékokkal játszhatnak, az építősarokban nyugodtan építhetnek, a mozgásos játékhöz nagy tér áll rendelkezésre.

Mesesarok meselámpával a nyugodt mesélés és képeskönyv nézegetés helyszíne. A programban – jelentős szerepe miatt – kiemelkedik a különösen esztétikus és meghitt mesesarok, amely egyúttal a dramatizálás, bábozás helye. Takarókból, székekből kis kuckókat építhetnek maguknak, ahol nyugodtan, elkülönülten is játszhatnak. A közös játék mellett a gyermekeknek lehetőségük van a félrevonulásra, az „egyedüllétre”.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a játékba integrált tanulás.

A csoportban csak annyi szabályt vezessen be az óvónő, ami segíti az oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle tevékenységet, az elképzelté válóra váltását.

A kreatív légkör segíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

FELADATAINK

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játékhoz szükséges időt a megfelelően kialakított napirend keretein belül biztosítsa az óvónő. Óvodánkban megfelelő hely, nyugodt légkör, elegendő idő, valamint színes, esztétikus, jó minőségű játékeszközök biztosítják a feltételeket a játékhoz.

Óvónőink szakmai tudása, gyermeklélektani, pedagógiai, módszertani ismeretei a játékot, a játékon belüli fejlesztési lehetőségeket szolgálják. Az óvónők tudatos jelenléte támogató, indirekt irányító, mindig bevonható társszerep, a játszani tudás jellemzi őket. Alapvető jellemvonásuk a játék és a játszóké feltétlen tisztelete.

A rajzolásnak, festésnek, szövésnek, kézimunkának legyen meg az állandó helye. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök mindegyik játékidőben álljanak a gyerekek rendelkezésére.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, itt elsősorban nagy mozgásos tevékenységet folytathatnak. Az időjárás függvényében az óvónő segítse az udvari szerepjátékok

kibontakozását / pl. népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, színpadi játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével stb./ A háromszobás „babaházunk” szerepjátékok kezdeményezésére alkalmas.

Ünnepeink, jeles napjaink, néphagyományaink felelevenítése, népi gyermekjátékaink, kirándulásaink együttes élményeinek átélése olyan tapasztalatokat nyújt a gyermekeknek, ami megerősíti nemzeti identitástudatukat, a szülőföldről való kötődésüket.

11.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókinccsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

A magyar népmesék, mondókák – az anyanyelvi nevelés legfőbb pillérei - mindennapjaink részei. Segítenek a gyermekeknek megtalálni helyüket a világban, miközben gazdagodik szókinccsük, fejlődik gondolati – és nyelvi kreativitásuk. Erkölcsi, érzelmi, értelmi, esztétikai üzeneteket közvetítenek a gyermekek felé.

A mesélés rítus. A mesélő és a hallgatók között érzelmi biztonság jön létre, mely elengedhetetlen a mesei hangulat megteremtéséhez, az élmények befogadásához, feldolgozásához. Szorongásoldó, hatása a gyermekek biztonságérzetét növeli, személyiségfejlődésüket segíti. A mese jó befejezése oldja a feszültséget, nagy élmény a gyerekek számára.

FELADATAINK

Minden nap élő szavas mese hallgatás: egyrészt játékidőben, másrészt a délutáni pihenés előtt. Amikor felkapcsoljuk a meselámpát, a gyerekek már tudják, hogy most mese következik, a mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermekek ráhangolódását a mesére, annak befogadására.

A mesei nyelvezet, szófordulatok, bölcsességek mindennapjaink részei, így a gyermekek napi beszédében is megjelenik, beépül. Az életkori sajátosságokhoz igazodó népi-népmesék, néphagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi- a klasszikus és kortárs irodalmi művek és a más népek, nemzetiségek meséi szintén gazdagítják a gyermekek ismereteit.

A mondókákat, dúdolókat, dajkarímeket a magyar néphagyományok gazdag gyűjteményéből merítjük. Nem tanítjuk, csak játékok közben többször mondogatjuk, együtt átéljük, ritmusát, mozdulatait, nyelvjátékát élvezzük, ami a gyermekek számára élmény, ezért spontán utánzással sajátítják el ezeket a rímeket.

A dramatikus játékokhoz eszközöket, bábokat, átváltozós ládikát biztosítunk. A dramatizálás lehet spontán vagy az óvónő által irányított. A bábozásnak nagy hagyományai vannak óvodánkban, ami pozitívan hat a gyermekek nyelvi fejlődésére, a kétnyelvűség alakítására.

A vers, mese fejleszti az emlékezetet, képzeletet, az elvont gondolkodást. Ezért az iskolai tanulás, a későbbi olvasás alapja.

Képességfejlesztés fő területei

- erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás;
- nemzeti identitástudat;
- érzelmek, motivációk, beállítódás;
- érdeklődés, emlékezet, képzelet;

- problémamegoldó képesség;
- koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), keresztcsatornák működése (mondókák, rigmusok, mozgással)
- az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése /önálló mesélés nagycsoportban/;
- a beszéd tisztasága, a nyelvhelyesség;
- beszédértés, nyelvi kifejezőkészség;

11.3.ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

Közös éneklés, közös játék által a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése. A gyermekek zenei anyanyelvének megalapozása, zenei élménynyújtás. A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport szintjének megfelelő válogatása.

Régen is és mai is az évszakok változása, a jeles napok és az ünnepek határozták meg az emberi élet rendjét. Ezt a rendet képviselik az óvodában a néphagyományok,

szokáshagyományok, népi játékok, énekek. Nem csupán érzelmi, hanem tartalmi, funkcionális és képességfejlesztő hatásuk is van. A közös énekkel együtt végzett együttmozgás serkenti az agy működését, mozgásos ingereivel aktivitásra készíti. A körforma az egyenlőséget szimbolizálja és az összetartozás érzését alakítja ki a gyermekekben.

Az óvodapedagógusok a népi káték, gyermekdal, néptánc és zenehallgatási anyag megválasztásával figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermek nemzetiségi hovatartozását is. Az ének, zene, a népi játékok, a néptánc és a néphagyományok ünnep meghatározó szerepet töltenek be a nemzetiségi nevelésben, élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

FELADATAINK

A zenei anyagunk egymásra építése, igényes válogatása, az óvónő feladata, mely tartalmaz ritmusfejlesztő, hallásfejlesztő játékokat is. Néhány komolyzenei részletet a zenehallgatásba beiktatunk, ezzel segítjük az esztétikai élmények kialakulását, a zene megszerettetését. A zenehallgatást legtöbbször játékos mozgással kísérjük.

Képességfejlesztés fő területei

- társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képesség;
- mozgáskoordináció, motoros képességek, téri tájékozódás;
- erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás;
- érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat megnyilvánulások, önbizalom;
- számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria;
- koncentráció, feladattartás, figyelem;
- hallásérzékelés (auditív percepció);
- látásérzékelés (vizuális percepció);
- tapintásérzékelés (taktilis percepció);

- koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinezetikus érzékelés, keresztcsatornák működése;
- összetett zenei képességek;
- nyelvi kifejezőképesség;

11.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI-MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, a gyermeki önkifejezés leghatékonyabb eszköze. A gyermekek rajzaiból, alkotásaiból sok minden kiolvasható.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására törekszünk. Fontos, hogy az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítsa meg az óvónő a gyermekeknek. Szükséges, hogy az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységre egész nap lehetőséget biztosítson. Az alkotó tevékenységekhez az a megfelelő hely, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre.

A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyekre van szükség. A munkaasztalt úgy alakítsa ki az óvónő, hogy maximum 6 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen és közel legyenek a tároló helyek. Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába és az elrontott sikertelen lépéseiket minden lelki feszültség nélkül javítják, vagy előlről kezdik. Az óvodapedagógus a tevékenységhez biztosítson elegendő időt is. A gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük tartja.

A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, anyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, origamihoz, építéshez, a kézimunka egyéb fajtáihoz, a műalkotással való ismerkedéshez az óvónő gondolja végig a feltételeket és teremtsen meg a mindennapi játékban. A természetes anyagok előtérbe helyezése, valamint az

újrahasznosítás elve az alkotási folyamatokban fontos környezettudatosságra nevelő hatással van a gyermekekre.

Az óvodai nevelés során teret kell nyújtani a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, a tehetségek felismerésére.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzetének gazdagítása esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. A kreativitás szabadságának kiteljesedése. Az alkotásban maga a tevékenység a fontos.

FELADATAINK

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése. A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése. Megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal és a kézi munka technikai alapelemeivel, az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. A gyermekek látáskultúrájának fejlesztése érdekében megfigyelés, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosítása. A megfelelő légkör, hely, idő, megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz és anyag álljon rendelkezésre. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy kipróbálhassák képességeiket. A csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk.

A gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének fejlesztése egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztéssel. A kreatív magatartás érvényre jutásának segítése. A gyermekeket aktívan bevonjuk a csoportszobák dekorációjába. Kiállítások, ünnepek szervezésénél odafigyelünk a vizuális kultúra fejlesztését szolgálja. A manuális tevékenységek különböző fajtái, a tárgyi világ megismerését, az élmények, feldolgozását, újraalkotását, esztétikai érzékük fejlődését teszik lehetővé a gyermek számára. A gyermeki alkotás, a belső képek gazdagítására épül.

Maga a tevékenység öröme a legfontosabb, ami a gyermek számára az önkifejezés egyik lehetséges módja, és elsősorban játék

Képességfejlesztés fő területei

- társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek;
- érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások;
- önbizalom;
- döntési képesség;
- kezdeményezőkézség;
- akaraterő és a kitartás;
- érzékszervi szféra, percepció;
- testséma ismeret;
- látásérzékelés (vizuális percepció);
- vizuális észlelés és emlékezet;
- tapintásérzékelés (taktilis percepció);
- finommotorikus mozgások;
- koordinációs működés (test, kéz, láb, szem);
- kinezetikus érzékelés, keresztcsatornák működése;
- összehasonlítás, megkülönböztetés
- számfogalom, tér-, időbeli viszonyok, szimmetria;
- pszichikus funkciók működése

11.5. MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a, spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b, irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c, szervezett mozgásos tevékenység.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és finommozgások kialakulásához. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

Az óvodáskorú gyermekek értelmi fejlődését is nagyban befolyásolja a mozgás. A kutatások szerint akkor tud fejlődni a gyermek értelme, ha biztosítva vannak számára a szabad és a változatos

mozgásformák. A torna és a mozgásos játékok szerves részei a mindennapjainknak. A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése, társra való figyelés. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének fejlesztése. A személyiség akarati tényezőinek fejlesztése.

FELADATAINK

A gyermekek szabad mozgáskedvéhez a feltételek biztosítása. A szervezet általános, sokoldalú képzése, a testi fejlődés biztosítása. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.

Az udvarunk nagy füves területei lehetőséget nyújtanak mozgásos játékok szervezésére, nagy helyigényű ügyességi, fogó és versenyjátékok szervezhetőek. Mászókáink, hintáink, és egyéb, az udvaron megtalálható, változatos eszközeink biztosítják a sokszínű mozgásos tevékenység feltételeit.

Szilárd burkolattal fedett udvarrészünk alkalmas biciklizésre és ugróiskolázásra is.

Óvodapedagógusaink a hely, idő, eszköz, jó játékok kitalálása mellett a balesetveszély elkerülésére kiemelten figyelnek. Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgáshoz.

Változatos sportszereink, eszközeink, fejlesztő játékaink lehetőséget teremtenek a gyermekek számára a mozgáskultúra és az egészséges életmódra nevelés igényének kielégítésére.

A gyermekek egészséges testi fejlődésének, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket, szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. A spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép,

önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldókészség, tanulási képesség fejlődésére.

A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.

Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjunk lehetőséget a gyermekeknek a szabad levegőn való tartózkodásra. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni. Szabadon választott mozgáskeretek: kirándulások, szánkózás, séta, szabad mozgás.

A prevenció és a korrekció a lábtornánál és a gerinctornánál irányított mozgásfejlesztésben nyilvánul meg.

Képességfejlesztés fő területei

- társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek;
- érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások;
- a kudarc elviselésének képessége;
- értelmi képességek;
- pszichikus funkciók működése;
- koncentráció, feladattartás, figyelem;
- problémamegoldó képesség;
- motorikus képességek fejlesztése;
- testtartási hibák megelőzése, helyes testtartás megőrzése;
- a különböző mozgásformák és a mozgáskoordináció fejlesztése;

11.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Része vagyunk a világnak, amelyben élünk, amelyet a gyermekek főleg játékokon keresztül tudnak megtapasztalni. Az óvodapedagógus feladata, hogy elősegítse a gyermek saját tapasztalokon alapuló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, kortárs kapcsolatokban és a környezetalakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, környezettudatos magatartás kialakítására.

Szerencsés helyzetben vagyunk, mert óvodánk nagy zöld udvara a kertekre, földekre nyílik. Folyamatosan figyelemmel kísérhetjük a mezőgazdasági munkákat az évszakok és a természet változásait. Mivel közvetlenül megfigyelhetjük a mezőgazdasági munkákat, annak eredményeit, a vetést és betakarítást, korán kialakul a gyermekekben a föld szeretete, a munka megbecsülése. Lehetőségeket teremtünk a mindennapokban, hogy a szerzett tapasztalatokat kipróbálja, alkalmazza a gyermek, különböző tevékenységeiben.

Kiemelt feladatunknak tartjuk a szülőföld és a helyi hagyományok, szokások megismertetését, a nemzeti identitástudat kialakítását. Ennek megvalósulását segítik az ünnepeink, jeles napjaink köré szervezett néphagyományok, szokások felelevenítése, együttes átélése. A hazaszeretet érzését a szülők segítségével szervezett kirándulások, közös élmények is erősítik a gyermekekben. A közelünkben levő természetes környezetben többször szervezünk kirándulásokat, ahol megcsodálhatják a minket körülvevő élővilágot, a szép természeti környezetet. Környezetünk óvását, védelmét mindennapi életünk szerves részeként

kezeljük. Az óvoda udvarán madárbarát kertet alakítunk ki – telente madarakat etetünk, költőodúkat helyezünk ki a fákra és rendszeresen ellenőrizzük, tisztítjuk, renováljuk őket. Nyári időszak alatt madár határozóval, rovarhatározóval, távcsővel, bogármegfigyelővel tanulmányozzuk udvarunk élővilágát. Ültetett virágos növényeink lepkecsalogatók, könnyebbé teszi e díszes, nektárfogyasztó rovarok közelebbi megfigyelését.

Matematikai ismereteket minden tevékenységben a nap egész folyamán bővítjük, felfedeztetjük - a lehetőségeket az óvodapedagógusnak kell észrevennie és kiaknáznia.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

A közvetlen és a tágabb környezet megismerése felfedezés során, a gyermek pozitív viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése során a gyermek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

Legfontosabb célunk, a gyermek belső motiváltságának kialakítása, a környezetvédő viselkedés szokássá alakítása, melyeket mind játékaik során, mind pedig személyes példamutatással folyamatosan közvetítünk a gyermekek felé.

FELADATAINK

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása az óvónő feladata, a környezetük értékeinek felfedezése érdekében

Az óvónő törekedjen a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására.

A gyermeki érdeklődés, kíváncsiság felkeltése, kielégítése az őt körülvevő természeti és társadalmi környezete iránt (óvja, védje, becsülje, tisztelje környezetét) pozitív érzelmi viszony kialakítása. Az ember környezetkultúrája, környezethez való viszonya születésétől kezdve alakul. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

A gyermekek az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás változását megfigyelésük után jelezik az évszakokat bemutató jeltáblákon.

Az évszakokat bemutató tábla mellett tervezünk napszak-bemutató táblát, a hét napjai táblát és az időjárás-megfigyelése táblát is, amelyet naponta önállóan kezelnek.

A környezettel való együttélésre nevelés kiemelt fontosságú, amely magában foglalja a környezet tényleges védelmét, beleértve a természetes és mesterséges, környezetet is, Olyan szokásokat viselkedési formák alapozunk meg, amelyek szükségesek a környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer és a környezettudatos életvitel kialakításához.

Azt kell a gyermekekben megerősíteni, hogy mennyire összefügg az élettel a környezet, és milyen nagy az ember felelőssége a természeti környezet megóvása szempontjából./ne pazaroljuk a vizet, ne pancsoljunk, gyűjtjük szelektíven a hulladékot, ne szemeteljünk, ne szennyezzük a környezetet, stb./

A környezet tevékeny megismerése tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a matematikai neveléssel. Tevékenykedés közben a matematikai alapfolyamatokkal kapcsolatba kerül, és azokat tevékenységeiben alkalmazza.

Képességfejlesztés fő területei

- a gyermek tevékenységei során szerezzen tapasztalatokat, bővítse ismereteiket, fejlődjön gondolkodási képessége;
- azonosságok, különbségek megfigyelése;
- társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret;
- társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képesség;

- öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás alakítása;
- a frusztráció elviselése;
- reális egyéni célok kitűzésének és követésének képessége;
- erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás
- érzelmek, motivációk, beállítódás;
- értelmi képességek;
- kognitív szféra;
- gondolkodási műveletek
- fogalomismeret, tájékozottság;
- következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis;
- konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás;
- számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria, szerialitás;
- pszichikus funkciók működése;
- koncentráció, feladattartás, figyelem, érdeklődés, emlékezet, képzelet;
- problémamegoldó képesség;
- érzékszervi szféra, percepció;
- testséma ismeret;
- téri irányok, relációk érzékelése, időérzékelés;
- nyelvi kifejezőképesség;
- kommunikációs és kooperációs készség;

11.7. A MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. Tartalma: önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.. A gyermek, munka jellegű tevékenysége - önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység.

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakulnak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A saját és mások munkájának elismerésére nevelés egyik formája.

A TEVÉKENYSÉG CÉLJA

A munka és a munkajellegű játékos tevékenységek a cselekvő megtapasztaltatás által személyiségfejlesztő hatásúak. Az önként vállalt feladatokban a gyerekek megélik a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezetnek. Segítik az ön – és társértékelés kialakulásának folyamatát.

Az önkiszolgálás, öltözködés, környezetük rendjének megtartása, egymás segítése, mindennapjaink állandó részei, melyeket óvodapedagógusaink tudatosan szerveznek az életkori és - egyéni sajátosságoknak megfelelően.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
- Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben az óvónő segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Az óvónő mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítsen a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
- Az óvónő erősítse azokat a pozitív indítékokat, melyek munkára készítik a gyermekeket.
- Tapasztalat útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét.
- Éljk át a munka örömét, tanulják meg tisztelni a munkát, a munkát végző embert, munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz.
- Éljk át az „én tettem, mi tettük” sikerélményt.
- A gyerekek érezzék, hogy munkájuk érték, ami alatt itt nem csak anyagi, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai, stb. értéket egyaránt értünk.
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartására, egészség, testi épség megóvására nevelünk,
- A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek meg tanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.
- A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

Munka jellegű tevékenységek fő képességfejlesztési területei

- társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret, együttműködési képességek;
- önbizalom, a világgal szembeni pozitív beállítódás;
- öntudatos és a környezetért is felelős magatartás;
- akaraterő és a kitartás, tolerancia;
- reális egyéni célok kitűzésének és követésének képessége;
- döntési képesség, a kezdeményezőkézség;
- kognitív szféra, gondolkodási műveletek;
- érzékszervi szféra, percepció;
- koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése;
- testi képességek;

11.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás a gyermek viselkedésében és személyiségében bekövetkezett változás, ami magába foglalja az új ismeretek és készségek elsajátítását, valamint a meglévő képességek további fejlődését.

A valódi tudás az, amit a gyerek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket éljen át és természetes kíváncsiságát kielégítse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás óvodánkban a tanulás útja.

CÉLUNK

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Figyelembe vesszük a tájékozottsági szintet, a hozott tudást, melyek rendszerezése, rögzítése után tudunk a jártasság szintjére lépni. A készségek fejlesztése még összetettebb pedagógiai munkát feltételeznek, melyre óvodapedagógusaink tudatosan és szakszerűen készülnek a napi tevékenységekben.

A tudás megszerzésének folyamatában relevánsnak tartjuk a felfedezés örömet, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését és a kreativitás kibontakoztatása.

FELADATAINK

- A tanulás irányítása során óvodapedagógusaink differenciáltan, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségfejlődését.
- A sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.

- Lehetőséget kínálunk a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerik a felfedezés, a kutatás örömét.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtunk segítséget a gyermeknek, amelyekben saját teljesítőképességét megismeri.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenységben megvalósuló tanulás fő képességfejlesztési területei

- társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret;
- közvetlen tetteit képes legyen céljainak alárendelni, illetve a céljainak és érdeklődésének megfelelő egyéni tanulási utakat kijelölni;
- képes legyen a megkezdett utak szükség szerinti korrekciójára;
- érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati megnyilvánulások;
- értelmi képességek, a kognitív szféra;
- pszichikus funkciók működése;
- koncentráció, feladattartás, figyelem;
- érdeklődés, emlékezet, képzelet;
- problémamegoldó képesség;
- érzékszervi szféra, percepció;
- testséma ismeret;

- koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése;
- téri irányok, relációk érzékelése, időérezékelés
- verbális kommunikáció, beszédértés, nyelvi kifejezőkészség;
- testi képességek;

12. A GYERMEK FEJLŐDÉSI ÜTEMÉNEK NYOMON KÖVETÉSÉT BIZTOSÍTÓ MEGFIGYELÉSEK SZEMPONTJAI, FELJEGYZÉSEK, ESZKÖZ ÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁK

Fontos a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése, a fejlődési ütem követése, a lemaradások jelzése, az egyénhez kötődő feladattervezés.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését az oviKRÉTA rendszerben rögzített dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített nem kötelező feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

12.1. BEFOGADÁSKOR A MEGFIGYELÉSEK SZEMPONTJAI

- a szülőtől való elválás jellemzői, alapvető érzelmi állapot;
- társaihoz fűződő viszony, felnőttekhez fűződő viszony;
- beszédkészség;
- higiénés tevékenységek;
- öltözködés, pihenés;
- fizikum;

12.2. A FOLYAMATOS MEGFIGYELÉS SZEMPONTJAI

1. Szociális fejlettség

- kapcsolata a felnőttekkel és a gyerekekkel;
- tevékenységekbe való bekapcsolódás;
- érzelmi élet, akarat tulajdonságok;
- helye a csoportban;
- szabálytudat, önállóság, munkatempó;

2. Mozgásfejlettség, testi fejlettség

- a mozgáshoz való viszonya, mozgástempó;
- testséma ismeret;
- mozgás térben;
- egyensúly;
- lateritás;
- finommozgás;
- szem-kéz koordináció;

3. Nyelvi kifejezőképesség

- szókincs,
- beszédaktivitás;
- beszédtempó;
- beszédhiba;

4. Értelmi fejlettség

- tájékozottság;

- számfogalom;
- gondolkodás;
- megfigyelés;
- emlékezet;
- figyelem;
- feladat értés és tartás, feladatvégzés;
- ábrázoló képesség;
- zenei képességek;
- auditív észlelés;
- akusztikus emlékezet;
- akusztikus ritmus;
- vizuális észlelés;
- időérzékelés;
- szöveg visszaadás;
- képolvasás;

12.3. A GYERMEKEK ÉRTÉKELÉSI RENDJE

A bemeneti értékelés, szintfelmérés:

Kiscsoportban évente 1x

Kimeneti fejlettség értékelése:

Minden korcsoportban évente 1x

A DIFER egységes fejlettségmérő:

4 éves korban évente 1x

Nagy csoportban évente 2x

13. ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK EGY NEVELÉSI ÉV KERETÉBEN

- **Születésnap és névnap:** A születésnapokat a kis ünnepelt tiszteletére gyertyagyújtással, magunk készítette apró ajándékkal és a társak jókívánságaival tesszük emlékezetessé. Ilyenkor köszöntő versikéket mondunk. Körbetáncoljuk az ünnepeltet, aki apró édességgel kínálhatja meg a gyerekeket és a felnőtteknek.
- **Márton nap /lámpás felvonulás/:** Település szintű, közösségformáló rendezvényé nőtte ki magát. A magunk készítette lámpásokkal vonulunk egészen a kultúrházig. Ott felelevenítjük szent Márton legendáját és egy kis műsort adunk elő az alkalomból összegyűlt emberek előtt. Utána libazsíros kenyér, tea és sült tök közös elfogyasztása következik, kötetlen beszélgetés a szülőkkel, nagyszülőkkel, ismerősökkel.
- **Búcsúfa állítás:** Az itt élő német nemzetiség máig élő néphagyománya. A terménybetakarításának az ünnepe, a munkák befejezése és a téli időszak kezdete. Minden második évben a feldíszített búcsúfát, német népzenevel kísérjük a kultúrházhoz, ahol felállítják a fát és német népviseletben körbetáncolják. Majd nemzetiségi műsor következik, melynek első fellépői általában az óvodások.
- **Mikulás- Szent Miklós legendájának feldolgozása:** Az óvodába invitáljuk a Mikulást, akit verssel és dalokkal köszöntünk, majd ezután az általa hozott ajándékot egyenként adja oda a gyermekeknek, akikhez személyesen is szól néhány szót.
- **Adventi vásár:** Évente megrendezett jótékonysági rendezvény lehetőséget ad arra, hogy a szülők és óvodapedagógusok közös összefogásával egy jótékonysági alkalmat biztosítsanak a településen az óvoda részére. Az önkormányzat támogatásával szervezett vásáron házi készítésű sütemények, kézműves termékek, gyermek programok, kézműves foglalkozások és vidám hangulat várja az érdeklődőket. Az óvoda közösségformáló tevékenyége meghatározó jelentőségű a falu életében.

- **Adventi készülődés, karácsonyi ünnepség:** Az elcsendesedés és a várakozás időszaka. az adventi időszakban, minden hét elején meggyújtjuk a gyertyát az adventi koszorúkon, majd körbeüljük és beszélgetünk, éneklünk. Betlehemes játékot is tanulunk, amit az óvodai karácsonyi műsorunkon adunk elő. A csoportban még a hagyományainkhoz híven karácsonyfa is áll, alatta a sok ajándékkal. Igazi varázslatos hangulatot teremtünk.
 - **Farsangi bál:** Település szintű rendezvény a kultúrházban. Élőzenére táncolunk, mulatunk, a gyermekek jelmezbe öltöznek. A szülők süteményeket sütnek, szendvicseket készítenek. Vidám bolondozással üzzük el a telet.
 - **Március 15:** Óvodai rendezvény szintjén megemlékezünk az szabadságharc hőseiről az 1848-as szobornál. Előtte zászlókat festünk, népzene táncolunk, vonulunk, majd kihelyezzük zászlóinkat a megemlékezés alkalmával.
 - **Nemzetiségi hetek, Trachttag:** Kiemelt figyelmet kap a német nemzetiségi kisebbség múltja és jelene – a témakörben kirándulásokat, múzeum látogatásokat szervezünk, hagyományőrző táncműsoron veszünk részt népviseletben.
 - **Húsvét:** Az óvoda udvarán nyuszi fészket építünk fűből és virággal díszítjük. Ide hozza a nyuszi az ajándékokat. Előtte tojást festünk, díszítünk.
 - **Családi nap:** Szülőkkel közös program, a családok értékének emelésével és az összefogás, együttműködés elvének megélésével. Rendszerint az óvodában vagy az Nagynyáradi Község Önkormányzatának a pincéjében és annak környezetében megrendezett esemény gyerekcentrikus programmal kísérvé. Közös tevékenyégekre buzdítjuk ilyenkor a családokat, de emellett nyugodt beszélgetésre és szabad játékokra is biztosítunk lehetőséget.
- Anyák napja:** Óvodánkban hagyománya van az anyák napi műsornak. A tanult körjátékokkal, versekkel köszöntjük az anyukákat. Apró ajándékokat is készítenek.
- **Éyzáró:** Az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása. A csoporttársak búcsúznak az iskolába készülőktől, verssel, dallal, jókívánásokkal. A nagycsoportosok dramatizálással, búcsúversekkel

készülnek. Utána a szülők által sült sümények elfogyasztása következik egy kis teadélután keretében.

Kirándulás: egy vagy több előre kiválasztott helyszínre - óvoda szintjén szervezett módon busszal utazunk (pl. Bóbita Bábszínház, Mohácsi Busómúzeum, stb.) vagy szülőkkel szervezett módon egyénileg utazunk természetközeli barangolásokra (pl. Mecsek-hegység)

Az ünnepek a szülők számára nyitottak, lehetőség szerint bevonjuk őket a szervezési munkákba. A programok többsége a partnerközpontúság elve alapján szerveződik, nagyobb betekinthezőséget biztosítva az érdeklődők számára az óvodai életbe.

14.A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A 3-7 éves gyermek legfőbb életkori sajátosságaira, a kíváncsiságra és érdeklődésre építve olyan sokszínű tevékenységrendszer alakítsunk ki, mely felkelti érdeklődésüket és bővíti a közvetlen – illetve tágabb környezetről kialakult ismereteiket, a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire épít. 3-4 éves korban elsősorban a megismerő tevékenységet erősítjük, az ehhez szüksége képességeket fejlesztjük.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség.

1. Testi fejlettség:

- testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltáshoz – megváltoznak a testarányai, megkezdődik a fogváltás,
- teste arányosan fejlett, teherbíró,
- mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes,
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteit szándékosan irányítani képes.

2. Lelki fejlettség:

- a lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre,
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik – tér észlelés fejlettsége, vizuális és akusztikus differenciáció, téri tájékozódás, térbeli mozgásfejlettség, testséma,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem időtartama, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-személetes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,
- érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatai és érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket és mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat,
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik magáról és környezetéről: tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri a szűkebb lakóhelyét és a környezetében élő növényeket, állatokat
- tisztában van a növények és állatok védelmével, gondozásával kapcsolatos teendőkkel,

- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

3. Szociális fejlettség

- a szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőtellel és társaival egyaránt,
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok eredményes elvégzésében megnyilvánul
- kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme mind biztosítja aza eredményes feladatvégzését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

14. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

14.1. KÖZVETLEN PARTNEREINK

CSALÁD-ÓVODA

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A sikeres nevelésnek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes

kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Család-óvoda kapcsolatában erősíteni szeretnénk azt a szemléletet, hogy a családokkal együttműködve, családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük a gyermekét.

Az óvodapedagógus feladata a kezdeményezés, a kapcsolatkeresés és kapcsolatteremtés a családokkal. Az óvodapedagógus kellő tapintattal és együtt érzéssel segítheti a családokat, a szülőket, gyermekük eredményesebb nevelésének érdekében. Ezt kívánja meg a gyermekek érdeke, a harmonikus személyiség fejlesztésük és az óvodai nevelőmunka sikeressége.

A gyermekek fejlődéséről az óvodapedagógus folyamatosan tájékoztatja a szülőt hivatalos formában és rendszeres személyes beszélgetések során, és lehetőséget biztosít a nevelési problémák közös megoldásának keresésével.

Informáljuk a szülőket az óvodai programunkról, és kezdeményező szerepet vállalunk a szoros együttműködés megvalósításában.

Az óvodapedagógus erősíti a szülők kötelességérzetét azzal, hogy hangsúlyozza családi nevelés kiemelt jelentőségét és a szülői szeretet pótolhatatlanságát.

A szülőket, nagyszülőket a kisebbségi nevelés terén végzett munkánkról tájékoztatjuk, a hagyományápolásban számítunk együttműködésükre.

A szülők képviselőjét a Szülői Szervezet látja el, mely Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazottak, és a vezető, irányításával vesz részt az óvoda életében.

A szülőkkal való kapcsolattartás formai és tartalmi elemei:

- Leendő szülőkkal kapcsolatfelvétel
- A szülők fogadása
- Óvoda és a dolgozók bemutatása
- Helyi nevelési rendszer fő vonalának megismertetése

- Helyi nevelési program rövid kivonata,
 - házirend,
 - tájékoztató adatlapok átadása
- Beiratkozás
- Szülői értekezletek - Csoport szülői értekeztet:
- Tájékoztatás a gyermekek általános fejlődéséről
- Aktuális programok
- Óvodai élet információi
- SZMK szülői:
- Aktuális programok előkészítése
- A dokumentumok véleményezése
- Fogadóóra
- Egyéni tájékoztatás a gyermekek egyéni fejlődéséről, óvodai életéről
- Ismerkedés a családok szokásrendszerével, a gyermek környezetével
- Nevelési időn túl a szülők számára – aktualitásnak megfelelően szervezett együtt tevékenykedés, a gyerekek jelenlétében
- Munkadélután, barkácsolás
- Előadások, bemutatók, ünnepek
- Igény és lehetőség szerint ünneplés a szülőkkel együtt (farsang, gyermeknap, anyák napja, búcsúztatók, nemzetiségi napok),
- az egyes tevékenységi formák bemutatása
- Faliújság- Általános információk,
- Csoport szintű információk

- Szülői, közösségi Képviselők
- Együttműködés a munkaterv alapján, a szülők - képviselőik által biztosított – részvétele az óvoda életében, jelzések, elvárások megfogalmazása.
- Kérdőíves felmérés az SZMSZ-ben meghatározott időközönként a szülők elégedettség mérése
- Kirándulások Szülők – gyerekek részvételével
- Napi beszélgetések- legszükségesebb információk átadása
- Esetmegbeszélések- Szükség szerint az óvodavezető és külső szakember bevonásával
- Az óvodai dolgozók példaadása
- Valamennyi megnyilatkozásukban az óvoda értékrendjét közvetítjük a szülők felé

ÓVODA ÉS A TELEPÜLÉS INTÉZMÉNYEI

Falunkban még egy kétnyelvű alsó tagozat működik. Sok rendezvényt együtt szervezünk, az alacsony gyermeklétszám miatt.

A pedagógusok ellátogatnak az óvodába, az óvodások pedig az iskolába.

Részt vesz az óvónő a tanévnyitón, figyelemmel kísérjük az elsősök fejlődését. A tanítókkal kölcsönösen segítjük egymás munkáját.

Az óvodának, - mint a közoktatási rendszerünk legalsó láncszeme - feladata az iskolai alkalmasságra való előkészítés. Programunk tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket a gyermek komplex személyiségfejlesztése által differenciáltan, egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve, gyermekekre szabottan végzünk azzal a céllal, hogy a játékba, tevékenységbe ágyazott tanulással a gyermekeket az iskolai tanulásra előkészítsük.

15. A TELEPÜLÉSEN LEVŐ INTÉZMÉNYEKKEL, SZERVEZETEKKEL, AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEKKEL ÉS SZAKMAI SZERVEZETEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TARTALMI ÉS FORMAI ELEMEI

15.1. NAGYNYÁRÁD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁVAL ÉS A NAGYNYÁRÁDI NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS, NAGYNYÁRÁDI KÖNYVTÁR ÉS FALUMÚZEUM

- * Gyerekműsorok megtekintése- Kultúrház
- * Közös rendezvényeken való részvétel
- * Könyvtárlátogatás, ismerkedés a számítógéppel

15.2. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Formai elemek	Tartalmi elemek
Gyermekorvos	Szűrővizsgálatok
Védőnő	Félévente: tisztasági szűrővizsgálat tanácsadás szakorvosi vizsgálatokon segítség
Fogszakorvos	Éves szűrővizsgálat, szükség esetén további kezelés, óvoda tájékoztatása
NÉBIH, NNGYK	Az ellenőrzéseken kívül, tanács-, segítségkérés, egészségvédelmi témakörökben

15.2. SZAKMAI SZERVEZETEKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Formai elemek	Tartalmi elemek
Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ	Igény szerint szakmai továbbképzéseken, előadásokon részvétel, szakmai segítség, tájékoztatási lehetőség igénylése
Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézménye	A gyermekek fejlődésével kapcsolatos észlelések kivizsgálása; felmerülő fejlődésbeli eltérések okainak meghatározása, ezzel kapcsolatos fejlesztések biztosítása; valamint a szülői igény alapján kivizsgálják a lehetőségét az óvodás gyermek tankötelességének halasztásával kapcsolatban
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	esetmegbeszéléseket folytat az óvónőkkel, segíti a gyermekvédelmi munkát
Kistérségi Német Nemzetiségi Óvodák (Babarc, Szajk, Lánycsók, Töttös)	Közös nemzetiségi hagyományőrzés, nemzetiségi pedagógiai munka támogatása, szakmai előremenetének segítése

16. PARTNERI ELÉGEDETTSÉG MÉRÉSE

Értékelés

- Partneri táblázat, elégedettségi vizsgálat tervének elkészítése
- Kérdőívek elemzése, feldolgozása, partneri igények összehasonlítása.
- Összefoglaló saját célra, a partneri elégedettség vizsgálatról.
- Intézkedési terv készítése a feltárt hiányosságok megszüntetésére, amely kiterjed az adott évben elvégzendő feladatokra.

- A következő évre áthúzódó teendők a korrekciós tervben kitűzött feladatok szerint történik
- Települési Önkormányzat - fenntartó - óvodavezető beszámolási kötelezettsége, partneri elégedettségmérést végzünk
- Német Nemzetiségi Önkormányzat - véleményalkotási joga van, mivel nemzetiségi nevelést biztosító intézmény vagyunk, két évente partneri elégedettségmérést végzünk

A német Nemzetiségi Önkormányzat anyagilag is támogatja az óvodát /játékvásárlás, szakkönyvek, eszközfejlesztések, német nyelvű gyermekelőadások szervezése, stb./ A Pedagógiai programunkat ismerik, segítenek a célok megvalósításában.

17. SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

17.1. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

A gyermekvédelmi törvény

6.§ A gyermeknek joga van a testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

Állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő- megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt.

A családnak, mint a társadalom alapvető egységének minden támogatást és védelmet meg kell kapnia ahhoz, hogy szerepét betöltse.

Vannak különlegesen nehéz körülmények között élő gyerekek, akikre különös figyelmet kell fordítani. A Nagynyáradi Óvoda a Mohácsi Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival tartja a kapcsolatot.

CÉLUNK

Az óvodának közre kell működni a „figyelő szolgáltatásban”. Évenként, gyermekenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásainkat a családban, az óvodában hátrányosan érintik (gyermekét egyedül nevelő szülő, érzelmileg sivár családi háttér, túlzott követelmények, elfoglalt szülők, nehéz anyagi körülmények, egészségi károsodás stb.) Elsődleges cél, a gyermekek veszélyeztetettség helyzetének, kialakulásának megelőzése, és annak megelőzése, hogy a gyermeket a családból kiemeljék.

Hozzásegíteni a gyermeket az egészséges, értékes, minőségi élethez. Munkánk során gyakran találkozunk viselkedészavarral, teljesítményzavarral, kommunikációs nehézségekkel, küszködő gyermekekkel. Ezek a tünetek többnyire mentálhigiénés okokra vezethetők vissza, melyek kezelését folyamatos feladatunknak tekintjük.

FELADATAINK

Gyermek jogainak biztosítása, a szociálisan és halmozottan hátrányos lévők felzárkóztatása, együttműködés a különböző szakemberekkel. Megfelelő pedagógiai ellátás, a típusának megfelelően. Az óvónőnek fel kell ismernie a tehetséges gyermeket is, mert általában ő is kiemelt figyelmet érdemel, és sokszor nehézségekkel küszködik a gyermekcsoportban.

17.2.SZEMPONTSOR A GYERMEKVÉDELMI HELYZET ÉVENKÉNTI FELMÉRÉSÉHEZ

Az óvoda prevenciós, feltáró és problémákat megoldó tevékenységet végez.

Ezzel kapcsolatos feladatokat az óvodavezető koordinálja.

A munkában részt vesz a másik óvónő, aki egyben a gyermekvédelmi felelős is, aki beszámolási kötelezettséggel tartozik az óvodavezető felé.

A feladatok ellátásának célja: a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők korai felismerése, a veszélyeztetettség megelőzésére, elhárítására intézkedések megtétele.

FELADATAINK

Figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járását.

- Biztosítjuk a gyermeki jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvóintézkedésre teszünk javaslatot, kérjük a Gyermekvédelmi Szolgálat segítségét.
- Elősegítjük az új óvodások zökkenőmentes beilleszkedését.
- Minél jobban megismerjük a gyermekeket és családjukat.
- Megismerjük a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérjük.
- A feltáró munka után a kompenzálásra tervet készítünk, segítjük a felzárkóztatást, biztosítjuk a hátrányos, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét. Elősegítjük az integrált nevelést, a gyermekek problémáik szerinti súlyossági fokának megfelelő ellátási formában.
- A rászoruló családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a
- Különböző támogatásokra javaslatot teszünk.
- Együttműködünk a gyermekvédelmi rendszerben érintett személyekkel, szervekkel.

17.3.AZ ÓVODAVEZETŐ GYERMEKVÉDELMI FELADATAI

„Felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért, ...” (Nkt. 69. § (2) f))

„...A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.” (Nkt. 42. § (1))

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaként jelzési kötelezettségének eleget tesz, és a kompetenciájának megtartása mellett együttműködik a családgondozás és a hatósági eljárás folyamatában.

- ✚ A szakágazatok közötti együttműködéssel – gyermekvédelem, egészségügy – a veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek testi, lelki, erkölcsi, érzelmi fejlődésének megóvása.
- ✚ Szakmai vezetői jogkörénél fogva felel az intézmény pedagógiai munkájáért, annak magvalósításáért és ellenőrzéséért, és azért hogy az óvodapedagógusok az óvodai nevelés keretén belül, a pedagógia eszközeivel – a lehetőségekhez mérten – kompenzálják a család hátrányos helyzetéből adódóan a gyermekeket ért negatív hatásokat.
- ✚ Fő feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülésének ellenőrzése, ezért irányítja a gyermekvédelmi feladatok megszervezését és ellátását.
- ✚ Az intézmény felelős vezetőjeként, képviseli a gyermekek érdekeit a szakmai szervezetek, és a szakhatóságokkal való együttműködés keretében.
- ✚ Kapcsolatot tart a konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- ✚ Felel a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a gyermekbalesetek megelőzéséért, a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.
- ✚ Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit.

- Az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát, a területileg illetékes gyermekjogi képviselő elérhetőségét.
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer felelős tagjaként köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén. A jelzés írásban, Esetjelző lapon történik, közvetlenül a család- és gyermekjóléti központ szakmai vezetője felé.
- A gyermek vagy családjának krízishelyzetében kezdeményezheti a gyermekvédelmi szakemberek soron kívüli összehívását.

17.4. AZ ÓVÓNŐ ÁLTALÁNOS GYERMEKVÉDELMI FELADATAI: /Ő EGYBEN A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKAT IS ELLÁTJA/

Saját csoportjában gyermekeinek figyelemmel kísérése az alábbi szempontok alapján:

- * a gyermek személyi higiéniéje;
- * a gyermek egészségügyi állapota: betegségei, fertőzések, táplálása, pihenése;
- * a gyermek viselkedése, magatartása az óvodai nevelés folyamán;
- * a gyermek környezetéhez, felnőttekhez, társakhoz való viszonya;
- * a gyermek fejlettségi mutatói, mentális állapota;
- * a gyermek családi állapotában bekövetkezett változások;
- * a gyermek állapotromlása

Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzésértékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémára, mely a gyermek egészséges fejlődését akadályozza vagy veszélyezteti. Az óvodapedagógus feladata, hogy az észlelést követően haladéktalanul jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős és az intézmény vezetője felé. Az óvodapedagógus a szociális érzékenysége és tapintata alapján a családdal való kapcsolata során a kompetenciahatárok megtartásával próbálja feltárni és megfogalmazni az esetleges problémákat. Acsaláddal való kapcsolatot jellemezze: a bizalom, a

feltétel nélküli elfogadás, a titoktartás, egymás tisztelete, a gyermeki jogok érvényesítése. Ennek érdekében egyéni beszélgetéseket, interjúkat kezdeményezhet a szülőkkel a napi találkozások, a fogadóóra és a családlátogatás keretében.

Nevelésbe vett gyermek az óvodai csoportban

A gyermekvédelmi szakellátásba került, nevelésbe vett 3-7 éves korú gyermekek a Gyvt. szabályozása szerint nevelőszülői családokhoz kerülnek elhelyezésre. Az Nkt. szerint a 3 éves kortól történő kötelező óvodáztatás rájuk fokozottan érvényes, hogy a nevelési intézmény segítségével próbáljuk a hátránykompenzációt minél eredményesebben biztosítani és az életkornak megfelelő fejlettséget elérni. A gondozási hely szerint területileg illetékes óvodában kell a gyermek óvodakötelezettségét teljesítenie. Óvodánkban gyakran fordulnak elő ideiglenes hatályú elhelyezésben részesült gyermekek.

Amiről tudnia kell az óvodapedagógusnak ilyen esetben:

- * A nevelésbe vett gyermek más, mint a családból érkezett gyermek. Az elsődleges szocializációs színtér a vérszerinti család, ahová a gyermek születik, onnan hozza magával a magatartási mintákat, az alapvető értékeket, a vérszerinti szülőktől kapja a géneket, melyek meghatározzák személyiségét. A vérszerinti család hátrányos, veszélyeztető életkörülményei, életvitele, az abúzus (bántalmazás) különböző formái, maradandó sérüléseket okozhatnak a gyermek testi-, érzelmi-, értelmi-, erkölcsi fejlődésében.
- * A vérszerinti kapcsolattartás a gyámhivatali határozat alapján történhet, a kijelölt időben és a kijelölt helyen és a megnevezett személyekkel. Az óvoda nem lehet a kapcsolattartás helyszíne. A határozat szabályozza a telefonon és személyesen történő kapcsolattartást is. A szülők kapcsolattartási jogát a gyámhivatal felfüggeszti, amennyiben a szülő fél éven át nem látogatta gyermekét és a gyermeket örökbe adhatónak nyilvánította, vagy a szülők ellen gyermekbántalmazás miatt bírósági eljárás van folyamatban vagy bírósági ítélet született. A kapcsolattartás mindig felzaklatja a gyermekeket, akkor is, ha megtörtént a találkozás, mert a gyermek nem érti, miért nem viszi haza a szülő, és akkor is, ha a szülő nem jött el a kapcsolattartásra és a gyermek várta. A csalódottságot, azt, ahogy „anyának nem kellek” még

felnőtt ember számára is nehéz feldolgozni. Ez megnyilvánulhat a gyermek magatartásában, kiválthat agresszivitást, szabályszegést, ellenállást vagy befelé fordulást, passzivitást.

- * A hátrányos, veszélyeztetett környezetből a gyermekek sokszor alultápláltak érkeznek, szomatikus fejlettségük nem éri el az életkori fejlettségi szintet, alacsonyabbak, soványabbak. Gyenge immunrendszerrel rendelkeznek, ezért érzékenyebbek a betegségekre, hamar belázasodnak, nehezebben gyógyulnak. Az egyoldalú táplálkozás következtében vitaminhiánnyal küzdenek, mely befolyásolja az anyagcsere működését és a testi-értelmi fejlődésüket. Minél kisebb a gyermek, a környezet károsító hatásai annál maradandóbbak, így a magzati létben ért károsodások – az anya alkoholfogyasztása, kábítószer fogyasztása, nemi betegségek, fertőzések, alultápláltság, fizikai bántalmazás – megjelennek már az újszülött egészségi állapotában is.
- * A gyermekek étkeztetése, egészséges táplálása a nevelőszülői családdal együttesen valósítható meg.
- * A kulturált étkezési és higiénés szokásokat még a nagyobb gyermekek sem ismerik. Ezek bemutatása, elfogadtatása, interiorizációja következetes nevelést igényel az óvodapedagógus és a nevelő család részéről.
- * A gyermekek biztonságérzetét, elfogadó képességét, motiváltságát, a felnőttekkel, gyermekekkel való kapcsolatait nagymérték meghatározza a gyermek korai kötődése, az anya-gyermek kapcsolat. Az ambivalens vagy dezorganizált kötődésű gyermek bizalmatlan, nehezen teremt kapcsolatokat, nincsenek tartós kapcsolatai, csapongó, az érzelmeket negálja, a kapcsolataiban érzelmileg távol tartja magát, sivár érzelmvilággal rendelkezik majd.
- * Szociális képességeik a társadalmi normáktól eltérő családi nevelés hatásainak következtében fejlesztésre szorulnak a szabályok, a feladattudat, a felelősség illetve az egymást tisztelete területén. A reszocializáció mindig nehéz, türelmes és következetes nevelést igényel. Nem megy végbe egyik napról a másikra és közben fennállhat annak a veszélye, hogy a gyermek gondozási helyének módosítása ezt a folyamatot megszakítja. A reszocializáció eredményességét az óvodai nevelés és a nevelőszülői család elfogadó együttműködése segítheti.
- * A gyermekek képességfelmérése során jelentős lemaradásokat tapasztalunk a kognitív- és tanulási képességek területén is. Figyelmük szétszórt, emlékezetük emocionális, leggyakrabban a felismerés szintjén működik, problémamegoldó gondolkodásuk alacsony szintű. A gyermek

megismerését, diagnosztizálását követően sok esetben differenciált, egyéni fejlesztésre szorulnak.

- * A nevelőszülői családok működése változó, függ attól, hogy a nevelőszülő szociális érzékenysége, segítőkészsége áll-e a feladatvállalása mögött vagy egyfajta munkahelyteremtést látott a foglalkoztatási jogviszony vállalásának lehetőségében. Ha a nevelőszülő és az óvoda együttműködését vizsgáljuk, akkor a nevelőszülő elsősorban a gondozási feladatok mellett végez nevelési feladatokat, míg az óvoda a nevelési tevékenységével a gyermek hátránykompenzációját, személyiségének fejlesztését, az esélyteremtését segítheti elő.

Mindezeket a sajátosságokat és nehézségeket az óvodapedagógusok csak úgy tudják áthidalni, ha teljes elfogadással vannak a nevelésbe vett gyermek iránt, igyekeznek kimutatni a szeretetüket, a bizalmukat és elnyerni a gyermek bizalmát. Megfelelő toleranciával, egységes, következetes nevelésmódszerekkel és eszközökkel igyekeznek nevelni a gyermekeket. Az egyéni bánásmód keretében, szükségleteiknek megfelelően, minél többet foglalkoznak egyénileg és csoportosan is a gyermekkel. Az óvodapedagógus ismerje és szoros, szakmai kapcsolatot alakítson ki a nevelésbe vett gyermek érdekeit képviselő szakemberekkel – nevelőszülő, nevelőszülői tanácsadó, gyermekvédelmi gyám, gyermekjogi képviselő – és a pedagógiai segítő szakemberekkel – pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.

18.ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

18.1. ÓVODÁNK ÍRÁSOS DOKUMENTUMAI

- Szervezeti és Működési Szabályzat
- A Pedagógiai program
- Házi rend
- Alapító okirat
- Iratkezelési Szabályzat
- Panaszkezelési Szabályzat
- Az óvoda személyre szabott Teljesítményértékelő Rendszerének Szabályzata (TÉR)

Az oviKRÉTA felületén kötelezően vezetett dokumentumok:

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- az óvodai törzskönyv,
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

19. A PEDAGÓGIAI MUNKA ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

19.1. A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE, TÉR RENDSZER MŰKÖDÉSE

Az óvoda nevelőtestülete megalkotott teljesítményértékelési szabályzat alapján rögzítjük a teljesítményértékelés legfontosabb szabályait, intézményi sajátosságait, a közreműködésre felkért kollégák kiválasztásának elveit és körét. E szabályzatban határozzuk meg azt, hogy a személyre szabott éves teljesítménycélokat az intézményben hogyan kell meghatározni és feltölteni az informatikai rendszerbe.

Púétv. 98. § (3) előírásának megfelelően a munkáltató minden évben köteles értékelni a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező noks-munkakörben foglalkoztatott személy teljesítményét, gyakornok esetén azonban a teljesítményértékelést nem kell lefolytatni. A teljesítményértékelést írásba kell foglalni. A Púétv. 160. § (7) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a munkáltató a teljesítményértékelés színvonalát, a munkateljesítményt első alkalommal óvodában foglalkoztatott esetén minden év. szeptember 1-je és a következő év. június 30-a közötti időszakra vonatkozóan értékeli. A teljesítményértékelés eredményeként a munkáltató első alkalommal az adott nevelési évet követő szeptember 1-jével állapíthat meg a 98. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint módosított illetményt.

TÉR rend. 4. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az óvodában minden nevelési év kezdetén egy *egyedi intézményi értékelési szempontot kell kijelölni. Az egyedi intézményi értékelési szempontot a teljesítményértékelési időszak kezdetét megelőző augusztus 25-ig az igazgató határozza meg a nevelőtestület egyetértésével, az az adott nevelési évre szólóan, az a nevelési év során nem módosítható. Az egyedi szempontot ezért a megfelelő súlyú feladatok közül érdemes kiválasztani, és az időszak végén*

célszerű külön értékelni annak megvalósulását vagy részbeni megvalósulását és ennek függvényében kell kitűzni a jövő évi szempontot. A TÉR másik kulcselemét *a pedagógusok személyre szabott éves teljesítményértékelési céljai testesítik meg*. A személyre szabott éves teljesítményértékelési célokat minden év szeptember 30-ig kell meghatározni, ezeket az igazgató hagyja jóvá. A pedagógusok számára minden évben három teljesítménycélt kell kitűzni, amelyek megvalósítását 8-8 ponttal lehet értékelni. A TÉR rend. 5. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint *saját teljesítményértékelési céljaira a pedagógus tesz javaslatot, ezeket rögzíti az oviKRÉTA informatikai rendszerében*, a teljesítményértékelési célokat pedig az óvoda igazgatója hagyja jóvá. A pedagógus rögzítését követően az igazgatónak át kell tekintenie a személyre szabott éves teljesítménycélokat, szükség esetén kezdeményeznie kell azok módosítását, esetleg más teljesítménycélok beemelését, majd a teljesítménycélokat az adott évben *szeptember 30-ig jóvá kell hagynia az informatikai rendszerben*. A személyre szabott éves teljesítménycélok módosítására csak a munkaköri feladatok jelentős mértékű változását követő 30 napon belül, legkésőbb a naptári év februárjának utolsó munkanapjáig van lehetőség. A TÉR rend. 5. § (3) rendelkezése alapján a teljesítménycélok meghatározásába az értékelő vezető a közreműködőket is bevonhatja, tehát kijelölheti azokat, akiket a közreműködéssel megbíz, például igazgatóhelyettesek, tagintézmény-igazgatók, az érintett munkaközösség-vezetők.

A teljesítménycélok meghatározásakor és jóváhagyásakor egyértelmű és azonosítható, az adott egyéves teljesítményértékelési időszakban értelmezhető teljesítménycélokat kell kitűzni, például az alábbi intézményi elvek alapján:

- csak olyan teljesítménycél tűzhető ki, amelynek megvalósulása a nevelési évben egyértelműen értékelhető,
- a teljesítménycélok meghatározása rövid, tömör legyen, azok terjedelme egyenként ne haladja meg a négy sort (300 karakter), ennek alapján az érintett – szükség esetén és saját döntése alapján – készíthet magának egy részletesebb tervet, amely majd segíti a konkrét értékelést,
- a teljesítménycélok meghatározása során kiemelt figyelemmel kell lennünk a kompetenciafejlesztési feladatokra, valamint a gyermekek fejlődését folyamatosan követő dokumentációra,

- a teljesítménycélok megfogalmazása során legyünk figyelemmel a munkatervben prioritásként meghatározott fontos feladatokra (pl. kiváló teljesítménycél lehet egy kezdő kiscsoport vagy egy kimenő nagycsoport feladatainak eredményes ellátása),
- a teljesítménycélok kitűzésekor ki kell kérni az értékelendő személy írásos javaslatait,
- az értékelendő személy által javasolt teljesítménycélok között legyen legalább egy-egy célkitűzés, amely az alábbi szakmai területre irányul:
 - egy teljesítménycél a munkatervben szereplő feladat, program megvalósítására,
 - egy teljesítménycél a tantárgyi, tantárgypedagógiai feladatok megvalósítására,
 - egy teljesítménycél pedig az érintett személyes szakmai fejlődésére vonatkozzék.

A pedagógusok értékelésének szempontjai a TÉR rend. 1. sz. melléklete szerint a következők:

Szempont sorszáma és megnevezése pedagógusok számára		Adható pontszám
1.	Pedagógiai munka minősége, eredményessége	28 pont
2.	Feladatvállalás mennyiségi mutatói	12 pont
3.	Munkavégzés megbízhatósága, határidők betartása	8 pont
4.	Kommunikáció, együttműködés	6 pont
5.	Tehetséggondozás, felzárkóztatás	8 pont
6.	Motiváció, elkötelezettség, etikus magatartás	6 pont
7.	Egyedi intézményi értékelési szempont	8 pont
8.	Három, személyre szabott teljesítménycél	24 pont
Összesen		100 pont

A munkáltató nevében a teljesítményértékeléssel kapcsolatos jogkört az értékelő vezető gyakorolja. Az értékelő vezető az értékelendő személlyel egyeztetve elsősorban június 30-ig, de legfeljebb

a) vezetői megbízással rendelkező értékelendő személy esetén augusztus 31-ig,

b) más értékelendő személy esetén szeptember 30-ig közösen, az értékelendő személy véleményének mérlegelésével határozza meg a személyes teljesítménycélakat, és ezeket rögzíti a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben (az eKRÉTA informatikai felületén).

Az igazgatót a vezetők értékelési szempontrendszere szerint a fenntartó értékeli. A pedagógust a pedagógusok értékelési szempontrendszere szerint az igazgató értékeli. Az igazgató a teljesítményértékelés egészébe vagy egyes részeibe közreműködőket vonhat be. Az igazgató az értékelésbe bevonhatja az adott pedagógus munkájára rálátással bíró munkaközösség-vezető(ke)t, igazgatóhelyetteseket, tagintézmény-igazgatókat.

Az értékelt személy számára ismertek a vonatkozó szempontok, az előzetes értékelési javaslat, amelyet kiegészíthet az önértékelésével. Ezután kerül sor a személyes értékelő megbeszélésre Nevelési évenként egy alkalommal, ahol a vezetői és a pedagógus saját értékelésének ismeretében megszületik a végleges értékelés. Fontos, hogy az értékelés személyes megbeszélésen záruljon, a munkatársak számára fontos az egyértelmű és rendszeres visszacsatolás.

Az értékelő megbeszélésen részt vesz

- a) az értékelő vezető,
- b) az értékelendő személy,
- c) az értékelő vezető által felkért közreműködő, valamint
- d) ha az értékelendő személy munkaközösségnek a vezetőjét közreműködőként nem kérték fel, akkor az értékelendő személy kérésére a munkaközösségnek a vezetője.

A közreműködő javaslatot tehet egy vagy több értékelési szempont, vagy a teljes értékelés pontszámára az értékelő vezető számára, aki a javaslatot mérlegeli. Az értékelő vezető a teljesítményértékelés lefolytatását követően, az önértékelést, közreműködői javaslatot is mérlegelve, megállapítja az értékelendő személy teljesítményszintjét, és erről őt tájékoztatja. Ha az értékelendő személy a teljesítményértékelésével kapcsolatban észrevételt tesz, az észrevételeit a teljesítményértékelésnek tartalmaznia kell. A véglegesített pontszámot és a teljesítményszintet az értékelt személlyel való közlését követően rögzíteni kell a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben. A véglegesített értékelést az értékelt személynek elektronikus dokumentumként, a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben kell kézbesíteni. Az értékelő vezető a teljesítményértékelést követően a teljesítményszintek szerint besorolja az értékelendő személyeket, és dönt az illetményeltérítésről. Az igazgató által

jóváhagyott végleges értékelést a fenntartó ellenőrizheti, kérheti a pontszám indokolását. A vezetők és pedagógusok értékelését augusztus 15-ig kell lebonyolítani.

20. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

Az esélyegyenlőség legmagasabb szintű jogi szabályozásán, az Alaptörvényen túl az esélyegyenlőségi törvény is meghatároz a közoktatásra vonatkozó garanciális alapelveket.

„Deklarálja, hogy minden természetes személynek joga van ahhoz, hogy a korának, képességeinek megfelelő, más, vele hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú nevelésben és oktatásban részesüljön, valamennyi oktatási-nevelési intézményben. „

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elsegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált fejlesztésben résztvevő óvoda:

- pedagógiai programjának kiegészítéseként és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető.

Az Óvodai nevelés folytatja, új módon kiegészíti, illetve bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést, illetve épít a korai gondozásra.

20.1. AZ INTEGRÁCIÓ CÉLJA

Az ép és integrált gyerekek együttnevelésével segítséget nyújtani a sajátos nevelési igényű gyerekeknek személyiségük harmonikus fejlődésében, a bennük rejlő lehetőségek maximális kibontakozásában.

Másrészt módot teremteni arra, hogy meg tanuljanak élni, tanulni, tevékenykedni és minden olyan dolgot, amikre később az „integrált” felnőtt életben szükségük lehet.

Hosszú távú célja elfogadó, mások problémáira érzékeny társadalom kialakulása.

Ehhez szükség van a másságot elfogadó környezetre, ahol elfogadják sikeres próbálkozásait, eredményeiket, erényeiket, ahol a másságukat csak ott látják, ahol segítő célú megkülönböztetésre van szükségük.

20.2. A SAJÁTOS NEVELÉSIIGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK ELVEI

Ezeknél a gyerekeknél is a nevelés általános célkitűzéseit valósítjuk meg a sérülésük arányában.

A gyerekeket egyéni ütemben, egyéni bánásmóddal neveljük, hiszen minden gyerek egyedi individuum, egyszeri és megismételhetetlen.

Mivel nagyobb méretű differenciálást, egyéni bánásmódot igényelnek, szükséges lehet új módszerek, terápiák, technikák, esetleg speciális segédeszközök alkalmazására. A különleges gondozási igényből adódó feladatok végrehajtásánál törekszünk arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.

Egyes területeken kiemelkedő képességeiket felismerjük, gondozzuk.

A másság elfogadása és pozitív minta közvetítése erkölcsi nevelésünk alapja.

20.3. AZ ALAPÍTÓ OKIRATUNK ALAPJÁN

A sajátos nevelési igényű olyan különleges bánásmódot igénylő gyermek integrált nevelése, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (enyhén hallássérült), enyhén értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Azokat a gyermekeket, akiknél valamilyen problémát észlelünk elsőként a BMÖ Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Nevelési Tanácsadó szakemberei vizsgálják, majd, ha szükséges tovább küldi a Baranya Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz. Szakvéleményük alapján biztosítjuk a fejlesztéshez szükséges feltételeket.

20.4. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodapedagógus humánus beállítottsága, empátiás készsége nem pótolja a szakmai felkészültséget.

A túlzott gyámkodás, rosszul értelmezett gondoskodás akadályozza a fejlődést, nem ad lehetőséget a képességek kibontakozására. Az óvodapedagógus legyen nyitott a fogyatékos gyerekek iránt, az integrációról rendelkezzen alapismerettel, hogy a csoportjában az összes gyerek szükségleteit figyelembe véve az általános és speciális feladatokat is meg tudja valósítani. Óvodákban utazó gyógypedagógusok fejlesztik a sajátos nevelést igénylő gyerekeket, illetve segíti az óvodapedagógusok munkáját. A fejlesztésben szükség szerint részt vállal a Nevelési Tanácsadó.

20.5. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az integrációhoz szükséges és használható eszközök az óvodákban megtalálhatók, a szükséges hiányzó eszközöket folyamatosan beszerezzük. Az ajánlott eszközök listája vásárláskor segíthet a fogyatékosoknak megfelelő játékok kiválasztásában.

20.6. A SIKERES INTEGRÁCIÓT SEGÍTIK

A tünetek korai felismerése esélyt adhat a mielőbbi szakszerű fejlesztésre.

A sikeres működés érdekében az integrált nevelés kis létszámú csoportban folyik

Nagyon fontos a kapcsolattartás a gyógypedagógussal és a szülővel annak érdekében, hogy a foglalkozás során felmerülő tanulási szituációkat otthon is megerősítsék (napló, füzet)

Több esetben ideális lenne, ha a gyermek csak fél napig, vagy meghatározott napokon járna óvodába, amíg el nem éri a fejlődés meghatározott szakaszát, így többet lehetne a szülővel, több idő lenne a szituációhoz kötött élményszerzésre, fejlesztésre.

A pedagógus hozzáállása, szakértelme

A gyermek szülei, vagy legalábbis az egyik szülő segítő együttműködése

A gyermek fogyatékosági típusára szakosodott gyógypedagógus

A gyermek személyisége, nyitottsága

A csoporttársak felkészítése, befogadó hozzáállása, melynek során az ő személyiségük is sokban

Integrációs lehetőségek a csoporton belül

Az óvodás kor kezdetén igen kis számban található a már regisztrált vagy diagnosztizált sajátos nevelési igényű gyermek. A fogyatékoság típusára szakosodott gyógypedagógus jelenléte által válik a spontán integrációból, tudatos együttnevelés. Az integráció két félt tételre fel, a beilleszkedni akarót és az őt fogadót. Mindkét részből alkalmazkodást, egymáshoz igazodást igényel.

Felborul az egyensúly, ha az egyik fél kénytelen túlzottan alkalmazkodni a másikhoz.

FELADATOK:

- Év elején az utazó gyógypedagógus hospitál a csoportban
- A szakértői vélemény és saját megfigyelései alapján elkészíti a gyermek egyéni fejlesztési tervét, melyet az óvónővel megbeszél
- Folyamatosan konzultálnak a gyerek fejlődéséről az óvónőkkel
- A gyógypedagógus segíti az óvónők munkáját az integrált nevelésben
- A szülőket közösen tájékoztatják a fejlesztés eredményeiről, a szülő feladatairól
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus
 - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
 - a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,

- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Integrációs lehetőségek csoporton kívül:

A gyógypedagógus a fejlesztendő gyerekeket egyénileg és mikro-csoportokban a csoportból kiemelve is fejleszti. Olyan alapvető képességeket és készségeket sajátítanak el ilyenkor a gyermekek, amelyekhez a személyes odafigyelés és több idő szükséges.

A korrekciós munka az életkornak megfelelő tevékenységi formában, egyéni tempóban, és egyénre szabottan valósul meg.

20.7. PARTNEREK

Szülők: szerepe alapvető és lényeges, egyben nélkülözhetetlen, nagy szerepe van, hogy a beilleszkedés sikeres legyen.

Az óvoda dolgozói: viselkedési mintájuk minden gyermeknek nevelő értékű

Szakszolgálatok: részt vállalnak a gyermekek diagnosztizálásában, fejlesztésében, a megfelelő iskolatípus kiválasztásában

20.8. AZ ÓVODAI INTEGRÁCIÓHOZ AJÁNLOTT ESZKÖZÖK

- Mozgásfejlesztő eszközök
 - Tornaszőnyeg (mozgatható, színes)
 - Billenő deszka
 - Billenő rács

- Gimnasztikai labda
- Kör alakú egyensúlyozó
- Készségfejlesztő játékok, eszközök
- Tapintást érzékelő és memória, fejlesztő készlet, tapintó dominó
- Lábtapintás érzékelő készlet
- Fa vagy műanyag állatok
- Képkészletek (ellentétes/ összetartozó képek, környezetünk tárgyai, történetek képekben)
- Környezetünk hangjai (hang kazetta)
- Formaillesztő játékok (geometriai testek kirakója)
- Logico készletek
- Mintakereső tábla
- Forma dominó
- Memória
- Mesekönyvek (cselekményeket tartalmazó képekkel)
- Szem-kéz koordinációt fejlesztő játékok („Vezesd a helyére!”– táblák, huzalpályák, írás előkészítő táblák, fagyöngyök)
- Térirány észlelést fejlesztő játékok.
- Szerialitást fejlesztő játékok (folyamat puzzle, képes történetek)
- Bábok

Nagynyárad, 2025. szeptember 1.

Készítette: László Gabriella óvodavezető

Grossnaarader Kindergarten
Zweisprachiges Erziehungsprogramm

„Der Mensch ist nur Mensch durch Sprache”

/Wilhelm von Humboldt/

LEITSÄTZE

Deutsche Sprache und Kultur sind unverzichtbare Voraussetzungen für Erhalt und Stärkung ungarndeutscher Identität. Im Kindergarten wird den Kindern die Begegnung mit Kultur, Lebensformen und Traditionen der Ungarndeutschen, und die Begegnung mit der deutschen Sprache ermöglicht.

Im ungarndeutschen Kindergarten geben wir der deutschen Sprache Vorrang.

Die Förderung der deutschen Sprache ist gemeinsame Aufgabe von Kindergärten und Familien. Der Kindergarten arbeitet partnerschaftlich mit den Familienangehörigen als wichtigsten Bezugspersonen in der Sprachförderung.

Ziele in der zweisprachigen altergemischten Gruppe

In unseren Kindergarten herrscht eine Atmosphäre des Wohlbefindens in einer anregenden Lernumgebung. In der altergemischten Gruppe wird die kindliche Persönlichkeit durch geeignetes und ausreichendes Spiel optimal entwickelt. Die altergemischte Gruppe schafft dem Kind in einer natürlichen Atmosphäre Möglichkeiten und Bedingungen zum Freispiel und zum Miteinanderspielen.

Werden Spiellandschaften in den Innenräumen und im Außenbereich geschaffen, wo vielfältige Möglichkeiten zur Beschäftigung zur Verfügung stehen.

Die Förderung der deutschen Sprache und Kultur spiegelt sich in der Gestaltung der Kindergartenräume. In unseren Kindergarten wird eine **kindorientierte Sprachförderung angeboten, die spielerisch, erlebnisorientiert, im Sinne einer ganzheitlichen Förderung gestaltet wird.**

Werden im Tagesverlauf die vielfältigsten Anlässe genutzt, mit Kindern Deutsch zu sprechen.

Werden sowohl die ungarndeutschen kulturellen Traditionen gepflegt, als auch die aktuelle Lebensumwelt der Kinder berücksichtigt.

An allen Lernorten ermöglichen die Erzieherinnen den Kindern vielfältige Erlebnis, Erfahrungen und Lernprozesse mit allen Sinnen in ihrem Umfeld, und erschliessen mit den Kindern auch neue bzw. Zusätzliche Lernorte ausserhalb des Kindergartens.

Die Arbeit der Kindergärten richtet sich an Standards für Nationalitätenerziehung und Kindergartenenerziehung an.

Spezifische Ziele

- Vermittlung der deutschen Sprache und Kultur entsprechend den alterbesonderheiten und der individuellen sprachentwicklungstufe des Kindes
- Pflege der Kulturgüter und Traditionen der deutschen Nationalitätentsprechend dem Lebensalter des Kindes
- Vorbereitung der Vorschulkinder auf den Sprachunterricht
- anbahnung einer zweisprachigen Identität

DIE AUFGABEN

Die Erzieherinnen machen einerseits den Kindern ungarndeutsches Kulturgut bekannt, pflegen altes Lied- und Erzählgut, und ermöglichen den Kindern Begegnungen mit der **lokalen Mundart der Ungarndeutschen**, sie setzen andererseits auch modernes kindgerechtes Bildungsmaterial ein. Die Erzieherinnen verfügen über Kompetenzen, die es ihnen ermöglichen, den aktuellen Entwicklungsstand eines Kindes festzustellen. In der zweisprachigen altergemischten Gruppe wird eine Lernatmosphäre geschaffen in der

- das spontane, unbewusste und imitative Lernen mit Hilfe aller Formen der Spieltätigkeit verwirklicht
- die deutsche Sprache durch situatives und Handlungsorientiertes Lernen vermittelt
- das Hörverständnis durch vielseitige Anregungen Beschäftigungen geschult

- die deutsche Sprache bei allen Gelegenheiten im Kindergartenalltag verwendet wird.

Unsere Erzieherinnen

beherrschen in beruflichen und ausserberuflichen Zusammenhängen die deutsche Sprache auf hohem Niveau, sind sich ihrer sprachlichen Vorbildfunktion bewusst.

Die Erzieherinnen verwenden konsequent die deutsche Sprache im Tagesablauf.

Sie sprechen gerne und sicher deutsch und benutzen dabei die Fachsprache korrekt.

Im Umgang mit deutschsprechenden Partnern verwenden sie die deutsche Sprache.

Berufliche Kompetenzen

Unsere Erzieherinnen haben eine qualifizierte Ausbildung und Kenntnisse in der Volkskultur der deutschen Nationalität,

Die Erzieherinnen erweitern ihre Fach- und Sozialkompetenzen kontinuierlich in Fortbildungen.

Die Kindergärtnerinnen **sprechen den örtlichen Mundart, sammeln alte Kinderreime, Kinderlieder und Spiele, um diese den Kindern weitergeben zu können**

Tätigkeitsformen in der Spracherziehung

- Spieltätigkeit
- Märchen, Gedichte und Geschichten

- Gesang-Musik
- Die Bewegungserziehung
- Zeichnung, Formung, Handarbeit/ bildnerisches Gestalten/
- Die aktive Umwelterziehung
- Arbeitstätigkeiten
- Lernen und Sprachbildung

DIE SPIELTÄTIGKEIT

Spielen ist eine elementare Lebensäußerung und die für das Kind geeignete Form der Auseinandersetzung mit der Umwelt. Spielen ist eine spezielle Form des Lernens. Im Spiel erhalten die Kinder die Möglichkeit, tätig zu sein und sich dadurch mit bestimmten Dingen und Erscheinungen auseinanderzusetzen.

Ziele:

Die Pflege der deutschen Sprache im Kommunikationsprozess. Die Entwicklung der Sprechfertigkeit und die Förderung der Sprechfreudigkeit. Die Kreis- und Bewegungsspiele sind von großer Bedeutung für die soziale Entwicklung des Kindes, die Sprachbildung und die positive Festigung der Identität des Kindes. Durch diese Spiele lernen die Kinder ihrem Alter entsprechend die Sitten und Bräuche sowie Traditionen der Nationalität kennen, pflegen und üben.

Die Aufgaben

Die Bedingungen für das Spiel zu sichern. Die Kinder in ihrem Spiel anzuerkennen und sie zu weiteren Spielaktivitäten anspornen. Eine weitere Aufgabe der Kindergärtnerin ist, einige gelenkte Spiele zu planen und mit den Kindern durchzuführen und zwar für die Kinder, die ihr Spielthema schon gespielt oder noch keine Spielideen haben. Die Kinder können sich frei entscheiden, ob sie die Angebote der

Kindergärtnerin annehmen. Die verschiedenen Formen des Spiels zeigen den Ernst der spielerischen Betätigung sowie Freude und Interesse am Tätig sein. Während dieser Spiele lernen die Kinder spontan und imitativ.

Märchen, Gedichte und Geschichten

Literatur ist für das Kind eine Quelle der Freude, ein Spiel mit Einzelelementen der Sprache. Das Kind hat Freude an Rhythmus, Reim und Klang. Das Märchen, der Reim, das Gedicht und die Geschichte sind in besonderem Maße ein geeignetes Mittel zur Bereicherung des Wortschatzes.

Ziele

Volksreime und Gedichte werden als selbstverständliche Auflockerung im Kindergartenleben eingesetzt. Durch häufiges Wiederholen bei entsprechenden Gelegenheiten prägen sich den Kindern Volksreime und Gedichte leichter ein. Der Rhythmus und die Sprachmelodie der Volksreime sind für das Kind erfassbar, so werden sie in der Spracherziehung zu einer unentbehrlichen Hilfe für die Aussprache. Rhythmus, Lautmalerei und Wortspiele wirken auf die Kinder, auch wenn sie einzelne Worte nicht verstehen. Bei diesen Reimarten ist nicht die Wortbedeutung wichtig, sondern der Wortklang und der Rhythmus.

Handpuppen und Puppentheater haben eine grosse Bedeutung in der Spracherziehung, darum werden sie im Kindergarten oft verwendet.

Aufgaben

In der Volksdichtung haben Dialekt und Mundart einen festen Platz, die auch mit den Kindern weiter gepflegt werden. Ausser Volksreimen und Gedichten hört das Kind von der Kindergärtnerin auch Märchen und Geschichten. Der erfolgreichen Spracherziehung dienen neben Märchen, Geschichten, die mit Bildern illustriert sind. Solche Volksreime, Gedichte, Märchen, Geschichten eines Bilderbuches

ausgewählt werden sollen, die sprachlich und strukturell einfach und leicht zu verstehen sind, und die sprachliche Kenntnisse enthalten, die dem Kind zum überwiegenden Teil bekannt sind. Die Auswahl und Vermittlung der aufgezählten Gattungen der Literatur wird von der intellektuellen, emotionalen und sprachlichen Entwicklungsstufe der Kinder bestimmt.

Musik und Gesang im Leben des Kindes

Neben dem Spielen ist auch das Singen eine elementare Lebensäußerung des Kindes. Das Kind ist Rhythmen gegenüber sehr aufgeschlossen und setzt Musik spontan in Bewegung um. Musik ist mit Freude verbunden, Musik macht das Kind fröhlich.

Ziele

Durch das Pflegen der Volkskultur in Gesang und in einfachen Tänzen wird die zweisprachige Identität des Kindes angebahnt. Die Kreisspiele, die gemeinsam mit anderen Kindern gespielt werden, haben für die Persönlichkeitsentwicklung eine bedeutende pädagogische Funktion. Durch das gemeinsame Spiel finden die Kinder erste Kontakte zueinander, ordnen sich den Spielregeln und dem und dem feststehenden Spielverlauf gern unter und fühlen sich in der Gemeinschaft der spielenden Kinder geborgen und sicher. Bei der musikalischen Erziehung der Vorschulkinder wird eine Einheit von Hören, Singen, Bewegen und Sprechen angestrebt, die in den Kreisspielen am besten zum Ausdruck kommt. Beim Singen und Spielen werden die gut artikulierte Aussprache und das reine Singen der Kindergärtnerin nachgeahmt und eine positive Einstellung zur Sprache gewonnen.

Aufgaben

Bei der Auswahl des musikalischen Stoffes sind folgende Kriterien zu beachten:

- Die Kreisspiele werden auch aus der Volkskultur gewählt.
- Bevorzugt werden volkstümliche Spielinhalte mit leicht zu singenden eingängigen Melodien und Rhythmen sowie einfachen und harmonischen Bewegungsabläufen.

- Die Kinder und Volkslieder werden dem Tonbestand , dem musikalischen Schwierigkeitsgrad und dem Inhalt des Textes entsprechend unter Berücksichtigung der Kinder Ausgewählt.
- Die Melodische und rhythmische Fähigkeiten entwickelnden Aufgaben werden den im „ Grunddokument für die Vorschulerziehung“ vorgeschlagenen musikalischen Aufgaben entsprechend zusammengestellt.
- Als Aufgabe zur Entwicklung der Musikalischen Fähigkeiten werden auch Geräusche und Klänge der unmittelbaren Umgebung des Kindes betrachtet und erfaßt werden.

Bei der musikalischen Erziehung der Vorschulkinder wird eine Einheit von Hören, Singen , Bewegen und sprechen angestrebt.

BILDNERISCHES GESTALTEN

Das gestaltende Tun bezieht sich auf alle Tätigkeiten und ist eine wichtige Ausdrucksmöglichkeit des Kindes. Das Kind verwendet verschiedenartige Materialien, um seine Erlebnisse und Erfahrungen zu verarbeiten und auszudrücken. Das bildnerische Gestalten ist eine Möglichkeit der Kommunikation, die den Spracherwerb bereichert.

Ziele

Der aktive Wortschatz wird erweitert indem die Materialien die Farben und die Tätigkeiten auch auf deutsch benannt werden. Die Formen des Bildnerischen Gestaltens sind:

- Zeichnen und Malen
- Kneten und Formen
- Kleben, Schneiden,

- Falten, Drucken
- Flechten, Weben

Es werden genügend Zeit und Raum eingeräumt, damit die Kinder ihren Vorstellungen gemäss spontan gestalten können. Der elementare Umgang mit dem formbaren Materialien bringt dem Kind unmittelbare sinnhafte Erfahrungen.

Aufgaben

Die bildnerische Gestaltung gibt der Kindergärtnerin viele Möglichkeiten, die deutsche Sprache zu verwenden. Es wird jedem Kind Aufmerksamkeit geschenkt um den Kindern Sicherheit zu geben. Das ständige Tätig sein, das Gestalten, die Neugierde des Kindes zählt zu den wichtigsten Altersbesonderheiten, und diese sind die grundlegende Voraussetzungen für den Spracherwerb.

BEWEGUNGSERZIEHUNG

Körperliche Bewegungsfreude und geistige Entwicklung stehen in Wechselbeziehung zueinander. Dem wachsenden Organismus der Kinder wird eine besondere Aufmerksamkeit geschenkt. Die Bewegungen an der Luft und in der Sonne, im Wasser und Schnee stärken die Gesundheit, härten den Organismus ab, machen ihn widerstandsfähiger und sichern ein normales Wachstum.

Ziele

Der sprachliche Stoff, die Fachausdrücke des Sports und die Anleitungen der Kindergärtnerin werden stufenweise eingesetzt. Die Bewegungserziehung hat im Zusammenhang mit der Spracherziehung drei Formen in der alter gemischten Gruppe:

Die freie Bewegung im freien zu Befriedigung des natürlichen Bewegungsdrangs vom Kind,

Den täglichen Sport und Sportbeschäftigungen. Diese Formen tragen in erster Linie dazu bei die **Sprachbildung natürlicher, abwechslungsreiche , vielseitiger und regelmässiger zu planen und durchzuführen.** Die Bewegungsspiele dienen mit ihren volkstümlichen **Spielinhalten**, wie Fangspiele, Versteck spiele, Hüpfspiele und mit der **reichen Verwendung der schon bekannten Sprachkenntnisse der Spracherziehung.**

Aufgaben

Eine optimale Bewegungsförderung erfordert die maximale und spontane Verwendung aller Bewegungsmöglichkeiten. Es werden dem Kind verschiedenartige Bewegungserfahrungen ermöglicht. **Der Sprachlicher Stoff , die Fachausdrücke des Sports und die Anleitungen werde deutsch vermittelt.** Auch die Regeln eines Bewegungsspieles sollen von der Kindergärtnerin dem Wochenthema entsprechend variiert werden. So wird auch wie bei den Nachahmungsspielen, Bewegungsgeschichten usw. **der Wortschatz des Kindes erweitert.** Auch mit Rhythmus und Musik werden Bewegungserlebnisse vermittelt. Die Aufgabe ist **deutsche Kinderlieder oder Volkslieder und Musikstücke** bei diesen Bewegungen zu benutzen.

UMWELTERZIEHUNG

Die Grundlagen der Umwelterfahrungen sind das eigene Handeln und Erleben des Kindes. Im vorschulalter ist es wichtig den Kindern Impulse zu geben, die zur Forschung und Entdeckung der Umwelt führen. Während der Entdeckung der engeren und weiten Umgebung bildet sich das **positive emotionale Verhältnis** der Kinder für die Werte der Natur-,Menschen- und materiellen Welt aus.

Ziele

Die Umwelterziehung steht vor allem mit der Spracherziehung in enger Wechselwirkung. Die sprachliche Aufgaben stimmen mit dem Erfahrungen des Kindes mit seiner Umwelt überein. Unser ziel: **Gründung der Einstellung zur Natur und positive Bestätigung,**

Ausbildung des umweltbewussten Benehmens.

Bauend auf die Offenheit der Kinder dabei helfen, dass das Kind das Gute, das

Schöne in der Natur und in der menschlichen **Umgebung bewundern** kann, es soll es ehren und schätzen.

Zusammenarbeit des Kindergartens und Familie ist von großer Bedeutung.

Aufgaben

Die Aufgaben der Umwelterziehung dienen auch dem Kennenlernen des **Heimatlandes, der örtliche Traditionen und Sitten, der Kulturgüter** und wie diese geschützt werden. So wird die Identität des Kindes gestärkt.

Die Kinder sollen ihre Aufgaben auf dem Gebiet **Naturschutz und Umweltschutz kennen.**

Eine spezielle Aufgabe der Umwelterziehung ist **das Gebiet der mathematische erfahrungen.** Sie äußern ihre Gedanken über die mathematische Situationen und Probleme,

Sie sind fähig Reihen fortzusetzen, Reihe anzuordnen, zu sortieren. Rechnen, Paare bilden, Mathematische Probleme zu lösen. Sie lernen Sortieren, Zuordnen, Vergleichen, Schätzen, Messen. Dabei werden die Sprachkenntnisse erweitert.

ARBEITSWEISEN

Die Aktivitäten mit Arbeitscharakter soll eine spielerische Tätigkeit sein, die die Kinder freiwillig, mit Freude, gern machen. Durch die Lust zur Arbeit bilden sich solche Fähigkeiten, Eigenschaften aus, die die soziale Kontakte positiv beeinflussen.

Im Tageslauf werden alle Gelegenheiten genutzt, bei denen das Kind die Praktische Tätigkeiten ohne Zeitdruck, freiwillig und mit Freude machen kann. Da die Kinder an allen Tätigkeiten die sie mit Freude durchführen gefühlsmäßig beteiligt sind, wird auch die Vertiefung der Sprachkenntnisse und die Entwicklung des Wortschatzes erleichtert.

Ziele

Folgende Tätigkeiten werden im Kindergarten durchgeführt

- Körperpflege und Befriedigung persönlicher Bedürfnisse
- Tagesordnung, Selbstbedienung
- gelegentliche Arbeitstätigkeiten im Gruppenzimmer und auf dem Hof

Aufgaben

Die Arbeitstätigkeiten werden mit deutscher Sprache begleitet und miterlebt. Das Arbeitsziel soll immer verlockend und das Ziel erreichbar sein. Es erwerben sich neben den praktischen Fertigkeiten das Durchhaltevermögen und es stärken sich die Beziehungen in der Kindergruppe.

Die Kindergärtnerin soll die Aktivitäten mit Arbeitscharakter in Hinsicht auf den Alter und die

Kraft des Kindes durchführen. Die Erfolgreiche Bewältigung von Arbeitsvorgängen gibt den Kindern Zuversicht in ihre eigene Leistungsfähigkeiten und stärkt ihre Freude an der Arbeit. Es werden **eigene Produkte geschaffen** /zb: Geschenke auf Weihnachten oder Muttertag/ Dabei können sie Lieder Singen, Reime sagen, Spiele üben.

LERNEN UND SPRACHBILDUNG

Im Vorschulalter stehen Lernen und Spielen in enger Verbindung, spielerisches lernen kann Erfolgreich sein. Im Spiel erhalten die Kinder die Möglichkeit , tätig zu sein und sich dadurch mit bestimmten Dingen und Erscheinungen auseinander zusetzen. Die Sprach und Sprecherziehung ist ein wichtiger Bestandteil des gesamten Kindergartenlebens.

Ziele

Wir können auf das Neugier und

Nachahmungslust der Kinder bauen. Durch verschiedene Aktivitätsformen wird ihr Wissensgier Erweckt und Befriedigt.

Dadurch entwickeln sich ihre geistigen Fähigkeiten: Wahrnehmung, Erkenntnis, Beobachtung,

Aufmerksamkeit, Gedächtnis, Phantasie und Denken.

Aufgaben

Voraussetzung für eine gute sprachliche Entwicklung der Kinder im Kindergarten ist eine harmonisch und sprachlich einwandfrei gestalteter Tagesablauf. **Morgens bilden wir einen Begrüßungskreis** und begrüßen jedes Kind. Damit **schaffen wir Wohlbefinden auf dem ganzen Tag.** Bei Nachahmung spielerischer Tätigkeiten lenkt die Kindergärtnerin die Aufmerksamkeit der Kinder durch entsprechende ausdrucksvolle Materialien und durch deutliches sprechen. In den Spielsituationen verwendet sie Sprachmuster mit bekannten Wörter und Begriffe. Die Vermittlung des sprachlichen Stoffes wird von den individuellen und den Lebensalter entsprechenden Eigenarten der Kinder, vom Niveau ihrer Sprachkenntnisse bestimmt.

ENTWICKLUNGSSTAND DES KINDES AM ENDE DES VORSCHULALTERS

Alle Massnahmen des Entwicklungsplans haben zum Ziel, bei den Kindern **die deutsche Sprache und ungarndeutsche Identität zu fördern.**

Dies bedeutet: die Kinder **verstehen die deutsche Sprache und reagieren ihrem Alter und individuellen Entwicklungsstand entsprechend darauf.**

Im späteren Verlauf der Entwicklung **äussern sie sich auch in deutscher Sprache** bzw. können im Tagesablauf die deutsche Sprache als Kommunikationsmöglichkeit natürlich und mit Freude verwenden, Die Kinder sind **anpassungsfähiger und kontaktbereiter** weil sie ihr Leben im Kindergarten in zwei Sprachen und Kulturen verbringen. **Sie kennen die Volkskultur der Ungarndeutschen** und leben sie als ihre eigene. Sie sind vorbereitet auf das lernen der Sprache in einer zweisprachige Grundschule. Die Kinder kennen den örtlichen Dialekt, die Kindergärtnerinnen verwenden den Mundart im Tagesablauf natürlich, und sprechen auch miteinander.

EINBEZIEHUNG DER ELTERN

Ziele

In unseren Kindergärten sind die Eltern umfassend über die besonderen Ziele der ungarndeutschen Kindergärten, insbesondere über die Implikationen des dualen Ziels der Sprach- und Kulturvermittlung, informiert.

Es werden die Eltern als wichtige und ständige Partner in die Arbeit des Kindergartens einbezogen.

Es werden mit den Eltern und Familienangehörigen gemeinsame Ziele festgelegt.

Aufgaben

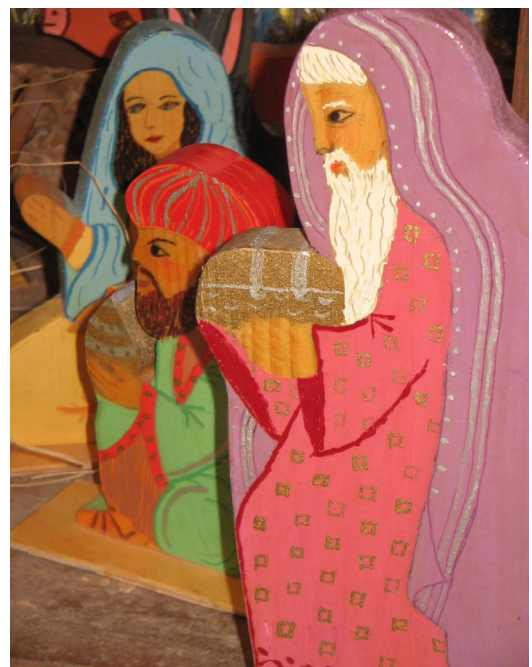
Mit den Eltern werden regelmässige **Entwicklungsgespräche**, insbesondere zur sprachlichen Entwicklung des Kindes geführt.

Für Eltern und Familienangehörige sind Angebote und **Aktionen vorhanden**, bei denen sie an der sprachlichen und kulturellen Bildung mitwirken oder den Entwicklungsstand des Kindes im ausserfamiliären Umfeld erleben können.

Die vorhandenen ungarndeutschen kulturellen und sprachlichen Hilfsquellen der Eltern und Familienangehörigen werden genutzt.

Es gibt hier noch eine ungarndeutsche Umgebung, die Grosseltern sprechen noch den Mundart. Die Kindergärtnerinnen können und müssen darauf bauen.

- Elternabende
- Elternbrtiefte
- Elternbeirat
- Ausflüge die mit den Eltern organisiert werden
- Faschingsball mit den Eltern
- Weihnachten im Kindergarten
- Muttertag
- Abschiedsfest im Kindergarten
- Nationalitätentag

Beim Anziehen des Volkstrachtes werden immer die Grosseltern und Eltern einbezogen. Sie helfen beim anziehen und nehmen an unsere Auftritte teil.

Unsere äusere Kontakte

Mit der ungarndeutsche Grundschule haben wir einen engen Kontakt. Die ältere Gruppe besucht die Schule, sie machen ein kleines Geschenk für die Kinder. Sie nehmen an eine Unterrichtsstunde teil, sie spielen gemeinsam mit den Schulkinder. Die Eltern werden bei einem Elternabend über die Einschulung informiert. Die künftige Lehrerin beantwortet die fragen der Eltern. Auf die Abschiedsfeier wird die Lehrerin eingeladen.

Zusammenarbeit mit der Deutsche Nationalitäten Selbstverwaltung

Wir pflegen die Zusammenarbeit mit der Deutsche Selbstverwaltung. Sie kennen unser Pädagogisches Programm und helfen uns unsere Ziele erreichen. Die Kindergärtnerinnen nehmen in der Öffentlichkeitsarbeit teil.

Wir nehmen an die Feste der deutschen Selbstverwaltung teil, und die Kinder geben ein kleines Programm von deutschen Kreisspiele , Kinderlieder und Kinderreime.

zum Beispiel:

Martinstag

Kirmesbaumstellen

Nationalitätentag

Készítette: Sándor Istvánné német nemzetiségi óvodapedagógus

FELHASZNÁLT IRODALOM

2023. évi LII. törvény (Púétv.) 98. § (3), 160.§ (7) bekezdései

363/2012. (XII. 17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Esélyegyenlőségi törvény 2007

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

Zilahi Józsefné és Stöckert Károlyné és Dr. Ráczné Főző Klára (1997) Óvodai nevelés játékkal, mesével
Eötvös Kiadó. Budapest

Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel /1996/

Az óvoda korábbi nevelési programjai

„Fontos vagy nekem” címmel /2022/

„Fontos vagy nekem „, módosított program /2009/

„Fontos vagy nekem” címmel /2004/

A Bólyi óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja /jogelőd intézmény/

Az Aranykapu Gyakorló Óvoda Pedagógiai Programja

Villányi Jutka főiskolai docens : A tartalmi munka változásai a meghatározó dokumentumok tükrében

A „ Kisgyermek” című folyóirat 2012. VI. évfolyam 4-5.sz.

Farkasné Borza Éva: Az óvoda és gyermekvédelmi rendszer együttműködése EFOP-3.1.3-16-2016-00001, 2019.

Brassói Sándor: Szakmai, módszertani ajánlás a pedagógusok, vezetők teljesítményértékeléséhez – Oktatási Hivatal 2024.

Frombergerné Maros Viktória, Staubachné Orbán Andrea: Módszertani útmutató óvodai alapidokumentumokhoz Óvodák számára átdolgozott kiadás a pedagógiai program felülvizsgálatához, Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ, 2025.

Német nyelvű Pedagógiai Program - Grossnaarader Kindergarten Zweisprachiges Erziehungsprogramm

Bibliografie

Leitsätze und Mittelfristige Entwicklungsplan für den Ungarndeutschen Kindergärten

Theresia Talabér: Spiel mit dem Wort, Spiel mit der Sprache

Rosa Mammel: Rahmenplan I für deutsch-ungarische Kindergärten

Tompicsné Cziegler Franciska: Kétnyelvű Óvodai Program

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: határozatlan időre szól, visszavonásig érvényes.

A Pedagógiai Program 2025. szeptember 01-től lép hatályba.

Az óvoda Pedagógiai Programja nyilvános: az Oktatási Hivatal KIR közzétételi listáján, valamint a Nagynyári Község honlapján és az óvoda vezetői irodájában is olvasható.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Nagynyári Óvoda „Fontos vagy nekem” 2025. című Pedagógiai Programját jóváhagyta:

Nagynyári, 2025. szeptember 01.

.....

óvodavezető

A Nagynyári Óvoda „Fontos vagy nekem” 2025. című Pedagógiai Programját elfogadta és véleményezte:

Nagynyári, 2025. szeptember 01.

.....

Szülők képviselőjében

A Nagynyári Óvoda Nevelőtestülete egyetértését nyilvánította és egyhangúan elfogadta az óvoda „Fontos vagy nekem” 2025. című Pedagógiai Programját:

Nagynyári, 2025. szeptember 01.

.....

nevelőtestület nevében

.....

nevelőtestület nevében

A fenntartó, Nagynyárád Község Önkormányzatának képviselőjében, Kerekes Norbert polgármester is egyetértett a Pedagógiai Programban foglaltakkal.

Nagynyárád, 2025. szeptember 01.

.....

Fenntartó képviselője